MUSEUMSMAGASINET 6

MEDDELELSER FRA DANMARKS MUSEER

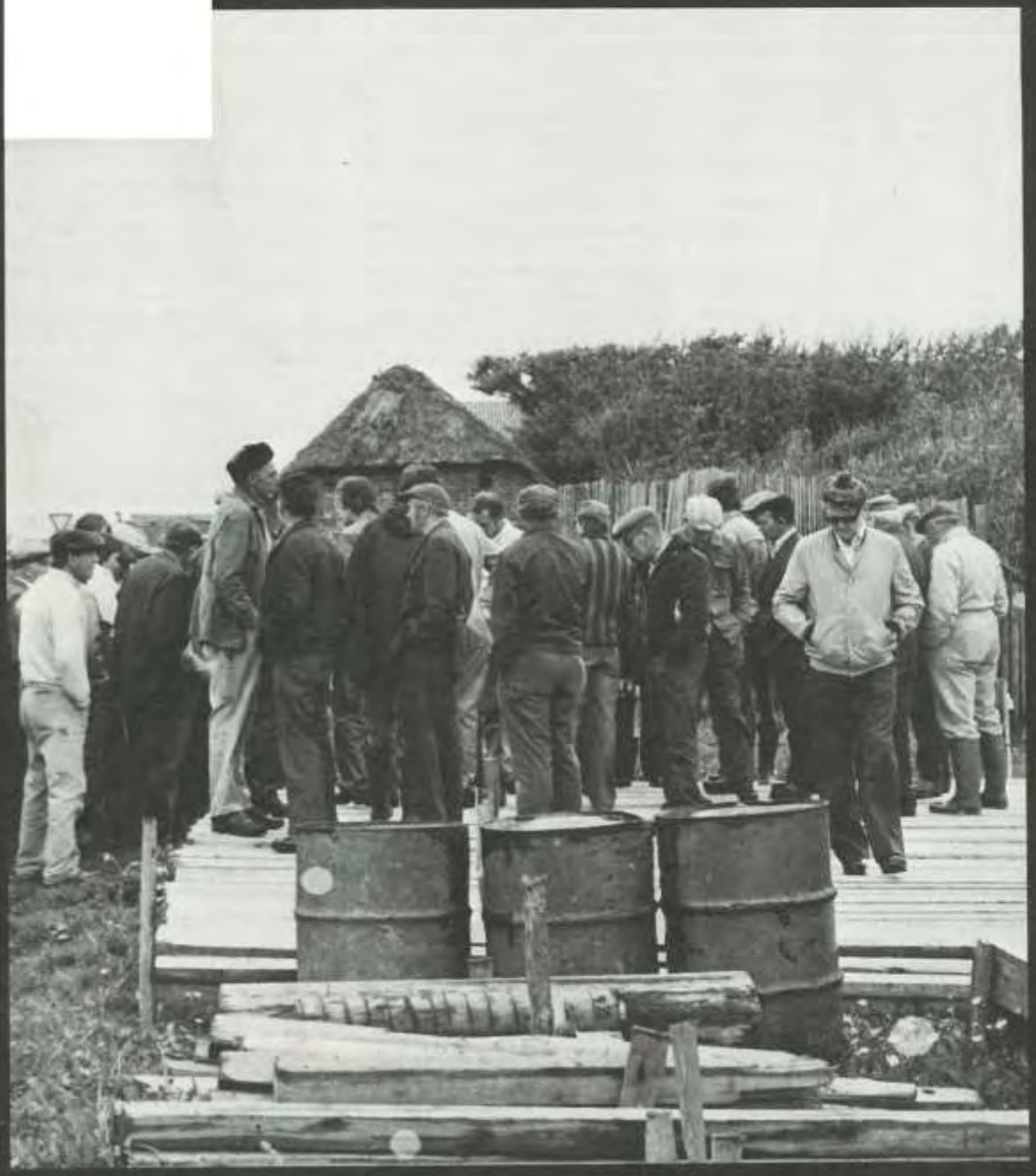

DECEMBER 1978

06.1 organisation

Museerne og det antikvariske arbejde

Kan vi komme ud af den fastlåsning omkring udførelsen af det antikvariske arbejde, som har været en belastning i en årrække. Er der så mange nye momenter i sagen, at tidspunktet nu er kommet, hvor museerne og museumsrådene påtager sig ansvaret for *det* antikvariske arbejde, som i generationer har været museumsarbejde, og skal dette arbejde pålægges amtsmuseumsråd og Nationalmuseum som en pligt?

Der er væsentlige nye momenter:

1. 1. januar 1979 ovegår fredningsplanudvalgenes arbejde til amtskommunerne, der opretter amtsfredningsinspektoratet.
2. Forslag til en ny bygningsfredningslov fremsættes i indeværende folketingssamling.
3. Danmark har fået en ny museumsstruktur med lovfæstede amtsmuseumsråd og forpligtelse til samarbejde og fælles planlægning.

De ANTIKVARISKE OPGAVER er at sørge for registrering af fund, mindesmærker, bygninger osv., føre tilsyn med det, der fredes, tage hånd om dets bevarelse, dets formidling og gennemføre undersøgelser – herunder udgravninger – med tilhørende registrering, hjemtagning, konservering, opbevaring, bearbejdelse og formidling. Alt dette er fundamentale museumsopgaver, ja ingen kan vel forestille sig et centralt eller regionalt museumsvæsen, som ikke arbejder med disse ting. Er det da så langt et skridt at tage, at sige at det danske museumsvæsen *skal* udføre dette arbejde.

Har vi et DANSK MUSEUMSVÆSEN? Svaret må være, at det er godt på vej. Ude i landet har væksten i museumssektoren været betydelig; museerne er blevet befæstet som naturlige og nødvendige institutioner, der skal løse en række opgaver i samfundet. Museerne er blevet professionaliseret, og der er sket en holdningsændring bort fra det uforpligtende og isolerede hen mod et sammenængende og samarbejdende dansk museumsvæsen, der omfatter såvel de statslige som alle de andre museer. Der skabes, genskabes og formuleres sammenhænge i dansk museumsverden i disse år.

I øjeblikket er det antikvariske arbejde delt uorganisk op i det, Fredningsstyrelsen tager ansvaret for, og så alt det andet. Analogt med kommunalreformen og alle dens følgelove ville det være mere naturligt at dele den praktiske gennemførelse af det antikvariske arbejde op i geografiske ansvarsområder, således at vi får et nationalt plan (Nationalmuseet) og et regionalt (amtsmuseumsrådene). Men førend der kan arbejdes videre med mulige løsninger, må det afklares, *om museerne og museumsrådene vil gå ind i et forpligtende samarbejde omkring disse ting.*

De økonomske aspekter har før gjort rollefordelingen uklar, det er derfor nødvendigt at vurdere i et større perspektiv. Det er en illusion at tro, at staten – via de midler, der administreres af Fredningsstyrelsen – alene finansierer det antikvariske arbejde i Danmark. Væsentlige midler hidrører fra kommuner, amtskommuner, andre statslige kasser og fra museerne, men byrdefordelingen er uklar. Alle midler kommer imidlertid fra offentlige kasser – og frem for at sige, at de og de opgaver vil museerne påtage sig, hvis regningen bliver betalt af den og den kasse, var det nok mere frugtbart at vende problematikken om og klargøre, at de og de antikvariske opgaver skal løses, og at man i Danmark har et offentligt museumsvæsen (statslige og statsstøttede museer), der er til for at løse sådanne opgaver.

Else-Marie Boyhus
Lolland-Falsters Stiftsmuseum
Maribo

(Artiklen var oplægget til en drøftelse om Museerne og det antikvariske arbejde på Hindsgavl 22.-23. november)

06.1 organisation

Kolumbusægget?

Et spørgsmål, der i længere tid har beskæftiget den danske museumsverden, er Nationalmuseets krise, som til dels skyldes usikkerhed overfor, hvilke opgaver museet skal løse.

Nationalmuseets tidligere centrale stilling ved varetagelsen af de antikvariske opgaver, der falder under fredningslovgivningen, er væsentligt ændret efter oprettelsen af Miljøministeriet.

Imidlertid er disse antikvariske opgaver ikke kun Nationalmuseets og Fredningsstyrelsens arbejdsområde. Der er en lang tradition for, at de kulturhistoriske museer har deltaget i dette arbejde, uden at denne funktion dog har været formaliseret.

Nu lader det til, at varetagelsen af de omtalte opgaver gennem debatten om forslagene til ny Bygningsfredningslov er ved at udvikle sig til et problem også for provinsmuseerne.

I diskussionen omkring Nationalmuseets stilling har lokalmuseerne ved mange lejligheder beredvilligt vidnet for eksistensberettigelsen af et centralt, statsligt museum, en iver som burde være overflødig, men som øjensynligt har været nødvendig.

Det er dog ved at være tiden, hvor man kan spørge sig, om solidariteten medfører overtagelse af problemstillinger, som ikke er relevante for disse museer, hvis udgangspunkt er et andet.

Efter statens økonomiske tilbagetog med museumsloven af 1976 er provinsmuseernes overlevelse gjort afhængig af kommuner og amter, hvilket har medført en frugtbar kontakt mellem museerne og de lokale myndigheder. Samtidigt har de lovfæstede amtsmuseumsråd skabt gode muligheder for det regionale samarbejde.

Når Fredningsplanudvalgene pr. 1. jan. 1979 nedlægges og funktionerne overflyttes til amterne, vil amtsfredningsinspektoraterne og amtsmuseumsrådene blive instanser indenfor samme administration.

Da der næppe kan være tvivl om det formålstjenlige i at bevare lokalmuseerne i det antikvariske arbejde, bør man på regionalt plan tage tingene op til drøftelse. Det er her, de praktiske opgaver for museerne ligger,og her vil de kunne løses.

Det kan ikke i første omgang være provinsmuseernes sag, som selvejende eller kommunale institutioner, at søge at vinde indpas i den statslige fredningslovgivning, men snarere at give udtryk for en vilje til gennem amtsmuseumsrådene at deltage i dette arbejde samt at være med til at fremme samarbejdet med Fredningsstyrelsen.

På den måde kan der nok på længere sigt skabes en enhed i administrationen af de antikvariske opgaver – også selvom Fredningsstyrelsen og museerne ikke er under samme hat.

Bodil Busk Laursen
Den antikvariske Samling
Ribe

35.4 Statsforvaltningen. De centrale ministerier ... 35.4 Statsforvaltning. De centrale ministerier ...

Ved mødet på Hindsgavl drøftedes den senere udvikling inden for Fredningslovens administrations betydning for landets museer og følgende resolution blev vedtaget af mødedeltagerne:

Hindsgavl 23.11.1978

Udtalelse til Statens Museumsnævn

1. Repræsentanter for landets amtsmuseumsråd forsamlede på Hindsgavl den 22.11.1978 giver tilsagn om at anbefale deres amtsmuseumsråd at indgå i et forpligtende samarbejde med andre ansvarlige myndigheder om løsningen af de antikvariske opgaver som en helhed.

2. Man vil påskønne, at miljøministeren vil tage initiativ til nedsættelse af et udvalg, der skal beskæftige sig med udformningen af en samlet plan for hele den antikvariske virksomhed.

3. Vi opfordrer Statens Museumsnævn til at virke for dette udvalgs etablering og for at det som kommissorium også får til opgave at drøfte muligheden for en samlet antikvarisk lovgivning.

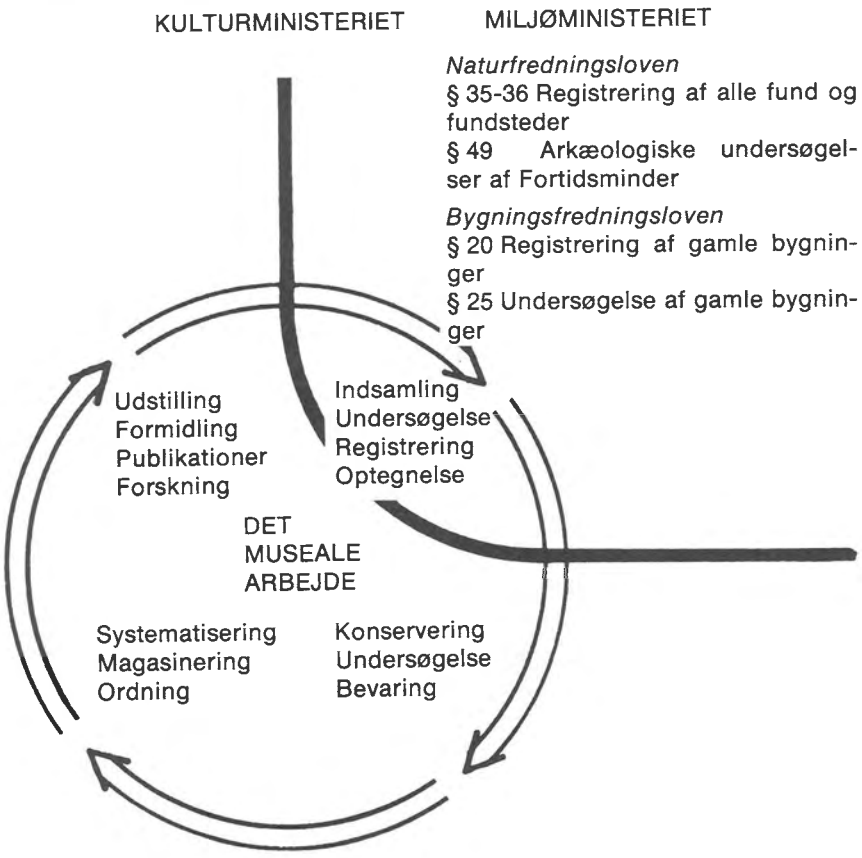

Det museale arbejde er en fortløbende proces – en stadig gentaget cyklus, hvor arbejdet på et hvilket som helst felt sætter noget i gang.

Skal museerne være levende, er det vigtigt, at ringen ikke brydes. Ingen af funktionerne kan undværes.

En betydelig del af indsamlings-, undersøgelses- og registreringsarbejdet hører under Miljøministeriet og finder således sted uden for en museal sammenhæng.

Bygningsfredningslovens fremsættelse 29. nov. 1978

Miljøministeren (Ivar Nørgaard):

Jeg skal herved tillade mig at fremsætte:

Forslag til lov om bygningsfredning. (Lovforslag nr. L 88).

...

Der er tre forhold, jeg lægger afgørende vægt på i forbindelse med bygningsfredningsarbejdet.

For det første det samarbejde, der skal være mellem kommunerne og fredningsstyrelsen om bygningsbevaringsarbejdet, dvs. fredningerne efter bygningsfredningsloven og bevaringsarbejdet efter kommuneplanloven og saneringsloven. Vore omgivelser – byer, landsbyer og landskaber – er et produkt af landets historiske, sociale og kulturelle udvikling. Ønskerne om at bevare og beskytte et bykvarter, et gadebillede, et torv eller en hel bykerne bliver stadig mere udbredt i befolkningen. ...

For det andet lægger jeg megen vægt på samarbejdet mellem fredningsstyrelsen og museerne på bygningsfredningsområdet. Nationalmuseet og adskillige af de lokale museer har bl. a. omfattende materiale og anden dokumentation, som kan være værdifuldt for bygningsfrednings- og bygningsbevaringsarbejdet. Det er sigtet, at de lokale museer i videre omfang skal inddrages i bygningsbevaringsarbejdet, således ved gennem amtsmuseumsrådene at få forelagt forslag om fredninger, om ændring i omfanget af en fredning, om ophævelse af fredninger og om tilladelse til nedrivning af fredede bygninger, inden der træffes afgørelse. Nationalmuseet og statens museumsnævn vil desuden gennem medlemskab af det særlige bygningssyn få indflydelse på alle væsentlige fredningsspørgsmål.

Under udarbejdelsen af lovforslaget har spørgsmålet om samarbejdet og arbejdsfordelingen mellem museerne og bygningsfredningsmyndighederne været rejst. Jeg har drøftet sagen med kulturministeren, og vi er enige om, at det vil være rigtigst at lade et udvalg gennemgå denne problematik og samtidig se på administrationen af naturfredningslovens kapitel VII, der bl. a. handler om fortidsminder, der jo også vedrører såvel museerne som fredningsstyrelsen.

For det tredje vil jeg gerne understrege, at jeg finder det vigtigt, at bygningsfredningsarbejdet sker i et samarbejde med de mange lokale bevaringsforeninger rundt omkring i landet. Fredningsstyrelsen har allerede i dag et nært samarbejde med mange af disse foreninger og drager betydelig nytte af den viden og interesse for bygningsbevaring, som findes lokalt. Lovforslaget tilsigter en udvidelse af dette samarbejde. Der gives således de lokale foreninger mulighed for at få indflydelse i væsentlige fredningsspørgsmål, såfremt foreningen anmoder herom. Endvidere er det tanken, at den udbygning af fredningsstyrelsens informationsvirksomhed, som er forudsat i lovforslaget, i vid udstrækning skal kanaliseres gennem de lokale bevaringsforeninger. Der er derfor i lovforslaget hjemlet mulighed for at støtte disse foreningers virksomhed.

...

71.01 Arkitektur kurs og - arbejde

06.6 Frederiksborgmuseet.

Det lever stadig:

Frederiksborgmuseet 100 år

Det er ingenlunde gået sporløst hen, at Det nationalhistoriske Museum på Frederiksborg den 5. april kunne begynde at gøre status over et sekellangt virke. En fornem nyudgivelse af museets faste katalog fortjener omtale, ligesom den igangværende særudstilling af 'Fædrelandshistoriske billeder' med tilhørende specialkatalog. Dagspressen har også givet sit besyv med: 'det støver stadig', skrev en anmelder, medens andre har forholdt sig positivt-indforstået eller blot refererende.

Og svært er det også at finde en *entydig* holdning til denne kulturhistoriske samling, der lige fra begyndelsen var tiltænkt en opbyggelig rolle til danerfolkets vel. Vores nationale (selv)bevidsthed burde have et hjemsted, en arne at næres ved, fandt brygger J.C. Jacobsen, og sådan blev det – også fordi de nyrestaurerede slotsbygninger i Hillerød på forhånd stod for alt, hvad tiden fandt vigtigt. Frederiksborg omdannet til museum: kan det mon undre, at det grundlovsikrede ung-demokrati fandt dette superroyale miljø værdifuldt? Slet ikke, det gjaldt om at konsolidere sig, hvorfor man overalt overtog de sider af gammelmonarkiets argumentation, der formåede at afstive iboende talenter for ideologisk selvfornyelse. Og i Hillerød fik man tydeligvis halvpart i det hele under mottoet 'konge *og* folk', dvs. slottet fremstod som et følelsesmæssigt holdepunkt for en samlende samfundsopfattelse, der i årene 1878-82 blæv givet mæle, så det battede.

Frederiksborgsamlingen korresponderer da i sin stiftelsesidé med tidligere perioders museer, i hvert fald med de katolske kirkeskatte, som det samme folk engang valfartede til for at blive bekræftet i troen. Ja, sådan må jeg for mit eget vedkommende betragte dette Rigets Relikvarium: som et storslået æstetisk udtryk for en periode af *troende,* hvorved jeg umiddelbart sætter historikerens distancerende kikkert for øjnene, men alligevel ikke vil fortie en vis sympati for samlingens hævdelse af det nationalistiske sindelags evighedsværdi.

Man bør i forbindelse med jubilæet nok forsøge at pointere det symbolunderbyggende indhold af bygger Jacobsens museumsprojekt, eftersom det netop er dette punkt, der giver nutidsdanskeren et traumatisk forhold til samlingen. Den røde tråd ligger, som antydet, ganske ubetvivleligt gemt i nationalitetsfølelsens evighedspåstand. 'Vor himmel skifter farve brat/men aldrig folkets flag', sang Drachmann i 1906 – en formulering, der ganske udmærket belyser tendensen i de fædrelandshistoriske fremstillinger, som Otto Bache, Lauritz Tuxen og Aug. Jerndorff i årene forud producerede til Frederiksborg på bryggerfirmaets regning.

Nærmest ind på sagen kommer publikum nok ved at passere gennem salene 62-65, der indeholder en sand guldgrube af forunderlige motiver fra Treårskrigen 1848-50 og nederlaget 1864. Jerndorffs maleri af general Rye, der står på valpladsen som en hero omgivet af lig, medens morgendæmringens rødgyldne lys breder sig, er først malet 1895, men er netop derfor særligt vejledende. Det er, ganske som de øvrige fremstillinger, at betragte som et sidestykke til senmiddelalderens kalkmalede *danses macabres:* stillet overfor død og ødelæggelse fejrer billedet en selvdestruktionens løftelse.

Lad mig præcisere fortolkningen: den gode general fremtræder på iøjnefaldende vis som symbol for noget videregående, man fandt jo grunde til at tro på de faldnes fortsatte tilstedeværelse ('den evige soldat'), og den bestilte dekorations funktion ligger dermed i at formidle nationalmytens absurde, men dybt fascinerende besyngelse af *la vie triumphante.*

Brygger Jaobsen og sønnen Carl havde ligesom de fleste af det nyfødte demokrati-samfunds medlemmer vanskeligt ved at glemme dem, der 'slumrer sødt i Slesvigs jord', ikke for de faldnes egen skyld, men som incitamenter til dådfuld handling/offervilje (læs H.P. Holsts hædershymne 1850, Højskolesangbogens nr. 429). Men naturligvis, enhver handlingens mand fra fortiden har interesse i dette lys, og et nederlag forekommer ligeså godt som en sejr, ja, faktisk bedre i fald det skildres på rette vis, dvs. forsåvidt fremstillingen med Jacobsen Seniors ord tjener til 'at styrke folkets selvfølelse og moralske kraft, hvortil et lille folk som vort i høj grad trænger'.

Og vi ved det jo godt: den hastigt voksende samling af ældre og nye fædrelandshistoriske billeder i Meldahls gedigne slotsrekonstruktion fik succes i et omfang, som er eftertænkelsesværdig for enhver moderne museumsmand. Det blev til utallige reproduktioner i både privat og offentlig regi, mange scenerier rummer da også visse væsenstræk for folkelig kunst. Der er jævnligt tale om *horror vacui,* dvs. lærrederne karakteriseres gennem overlæssede kompositioner; der sluttes desuden i både stilistisk og ikonografisk henseende tilbage til ældre forbilleder (Hollænderne stod i høj kurs), og få fremstilinger giver eftertidens merkantile eller politiserende billedytringer noget efter i retning af didaktiske illusionseffekter.

Der gik imidlertid ikke længe før smagen ændrede sig, skønt gad vide om museets ledelse ikke foregreb gennemsnitsdanskerens holdning et par årtier eller mere ved at skrinlægge ideen om 200 nymalede skilderier i Jerndroffs toneleje. Spørgsmålet om kildemæssig autencitet pressede sig på i lyset af den Erslevske historieskrivning, snusfornuften undergravede den følelsesmotiverede nationalmytologi. Ledelsen fandt derfor, at stifterens udsmykningsprojekt rummede en uacceptabel sfære af patetisk moralisering, og i stedet for det teatralske sattes indsamlingen af *originalportrætter* i højsædet.

Også dette blev til en rigdom, vil jeg mene, omend af ganske problematisk art. Museets nyere medarbejdere er således sikkert ganske ofte blevet stukket i næsen af socialistisk sindede kolleger, at de repræsenterer en fetischistisk intresse for dem, der overhovedet *blev* malet – pamperherrer og -damer allesammen, hvor ufolkeligt ikkesandt? Den puristiske satsen på portrætter af nationens bortgangne 'talsmænd', som Povl Eller afparerende kalder dem, formår desuden næppe at råde bod på tilstedeværelsen af en alvorlig, institutionel identitetskrise i forhold til Jacobsen Seniors opbyggeligt-publikumsvendte program: man ankrede op under den museale komplethedsillusion, hvilket var og er

noget ganske andet end behovet for den kollektive illusion, der var incitamentet bag samlingens indstiftelse.

Men alligevel, et stort og trofast publikum lod sig ikke bedrage af de nysaglige portræt-indkøbere. For det vidste man da endnu i mine opvækstår i 40-erne og 50-erne: samtlige billeder på væggene i Frederiksborg Slots omved fyrretyve rum var gentagne besigtigelser værd, og kom der nye til, blev de uden videre taget til hjertet som repræsentative for *ideen,* altså som agtværdige national-relikvier i Gamle Jacobsens forstand.

1978 skrives der nu, og det er næppe kun en forsigtigt registrerende museumsmand, der ved en vandring gennem slottets mange sale presses til at indsé det: effekten af en fremadskridende sækularisering af den nationale mytologis oprindelige kraft.Foreløbigt sporer man forskellige grundholdninger til slottets indhold. Mange vil fremhæve Frederiksborgs værdifuldhed som studiesamling, det drejer sig om et publikum i besiddelse af et tilstrækkeligt national-kulturelt referencegrundlag til uden besvær at kunne identificere begivenheder og personer, fortrinsvis folk omkring og over de 40.

For lidt yngre, men dog vidende danskere går tendensen i retning af at opfatte samlingen som *camp,* dvs. som en naivistisk manifestation af lilleputrigets forbløffende selvhævdelse som Verdens Navle – og endelig er der dem, som i den grad er forudsætningsløse, at det er uberegneligt, hvilket associationer der opstår ved et besøg på Frederiksborg.

Jo, jeg har foretaget et passende antal kontrolprøver. Nævnes skal kun, at Tuxens bekendte fremstilling af Svantevit-historien på Arkona af en opvakt 16-årig yngling snarest er at se som et *ægyptisk* motiv, hvor man fornuftigvis identificerer sig med de stakkels kolos-slæbende slaver (de afgudsdyrkende vendere) og ikke med de hoverende faraoner (fædrelandets fædre: Valdemar og Absalon = konge og kirke).

Kan være, at Hr. Erhard Jacobsens historieundervisningsplan vil formå at råde bod på en escalering af ikonografiske fejlanalyser af denne art. Alt for sikker herpå skal man dog ikke være, og ligger Frederiksborgsamlingens formålsparagraf i at sprede nationalhistorisk indsigt blandt de op mod 250.000 mennesker, der årligt besøger museet (herunder en massiv flok af måbende udlændinge), er der klare tegn i sol og måne på, at nye veje bør betrædes.

Det lyder så nemt, jeg ved det godt, man skimter ved nøjere eftersyn en velovervejet hensigt bag anbringelsen af hvert et billede og hver en genstand på Frederiksborg. Der eksisterer desuden en svær arv at trækkes med: generationer har ladet sig dupere af Enevældens forståelse af bygningerne som de salvede monarkers ramme, hér hører også fortsat elefantberidere, korsbærere og dannebrogsførere hjemme, man sér det af de sorte limousiner, der jævnligt ruller ind på slotspladsen.

Men, kære kolleger i Hillerød, indsé dog for pokker, at det kronologiske opstillingsprincip er fastlåsende og desengagerende, både for Jer selv og publikum. Og tænk så i stedet på *bygherrens* intention, det burde være legalt: Christian Firtal ville have savnet en latent tilbøjelighed til stjernetyderi, til burleske improvisationer à la Caspar Finckes vinduesgitter, den S-formede bro, de oprindelig kødfarvede sandstensmasker, tårnenes romantiske silhouet mod himlen.

Det Jacobsenske historiemaleri bør vel næppe genoptages. Måske kan det komme, men indtil videre vil arbejder i denne genre uvægerligt

Frederiksborgsamlingen har passeret sit 100-års jubilæum og kan trygt regne med opmærksomhed blandt EF-fremtidens danske: Chr. Xs ridt over grænsen, malet af Hans Nic. Hansen 1921. (Foto Frederiksborgmuseet).

falde igennem overfor den overbevisningens sikkerhed og maleriske ekstravagance, der forlener f.eks. H.N. Hansens fremstilling af Christian den 10.s ridt over 1864-grænsen med en egen skønhed. Hvem har mod til at gå i dette spor idag? Nævnes må, at der blandt venstreorienterede kunstnere findes tilløb til et nyt nationalhistorisk engagement, og museet kan til markering af sekelskiftet ikke tillade sig at oversé Peter Lautrops 'Danmarksbilleder' (Information, sommeren 78). Men ellers? Nej, man må henholde sig til den foreliggende samlings indbyggede muligheder, nu da alliancen mellem malerisk/plastisk tilkendegivelse og folkelig selvfølelse synes forlist.

Og lykkeligvis besidder denne samling en virkelig uforlignelig tyngde i sin kun tilsyneladende ensidighed. Der foreligger således ikke blot en spændende sammensætning af æstetiske kvalitetsniveauer, strækkende sig fra det helt store til det helt banale; men også tematisk sét står der emneoplæg til rådighed, som med passende støttemateriale vil kunne bringe den besøgende til at opfatte, at fremtiden bygger på fortiden.

Erik Levin Nielsen
Stiftsmuseet
Viborg

06.1 organisation

MUSEUMSRÅDENES ARBEJDE

1. Ribe, Vejle amter og Hovedstadsområdet

Museumsrådene i landets 14 amter og i Hovedstadsområdet er i gang med at bevise deres eksistensberettigelse. Uden at blive overordnede organer for de enkelte museer skal de tilrettelægge et fornuftigt fælles arbejdsprogram, hjælpe med at skaffe penge og fordele dem og iøvrigt bidrage til at opretholde en fælles begejstringens ånd indenfor amtskommunerne, som ikke just lider af evne til at skabe regionalpatriotisme. Temperaturen er langt over middel i de fleste amtsmuseumsråd, nogle steder er den direkte lun, andre steder regner man foreløbigt med at den hastigt vil stige. Som godt og rigtigt er, er formændene robust positive overfor rådene og deres opgaver, de ser en fremtid i møde for museerne ikke mindst gennem rådene, som kan holde sammen på udviklingen ved at være sammen om den.

I RIBE AMT hedder formanden Niels Kr. Madsen, han er medlem af styrelsen for Ølgod Museum, medlem af kommunalbestyrelsen og medlem af Ribe Amtsråd:

– men jeg blev udtrykkeligt valgt til formand, fordi jeg var fra Ølgod Museums bestyrelse, ikke som politiker, siger Niels Kr. Madsen.

Han er overbevist om museernes betydning:

»Museerne må være en del af det fundament, vort samfund står på,« har museumsrådet ladet skrive i forordet til den plan for amtets museer, som snart vil ligge færdigtrykt.

Som een af hovedreglerne ved planlægningen, nævner Niels Kr. Madsen at man skal have de folk med sig, som står for det daglige arbejde, ja måske har løftet museumsarbejdet op fra grunden.

»Man må ikke støde dem fra sig. Det frivillige arbejde er af grundlæggende betydning.«

Planlægningen skal derfor diskuteres lokalt og det må være helt afgørende, at museumsrådet og amtsrådet i fremtiden ikke »kikker efter«, men stoler helt og fuldt på de folk, der er rundt omkring. Den trykte *samordning* vil blive sendt til museerne i amtet, til kommunalbestyrelserne og til museer udenfor amtet.

Gennem *samordningen* får hvert museum en rolle indenfor et samlet kulturhistorisk mønster, således at alle historiske perioder og hovedelementer er dækket.

»I et enkelt tilfælde har vi afvist at give tilskud til dele af en nyopstilling, som var lokalt ønskelig, men faldt udenfor det vi havde tænkt os som rolle i samordningen«, siger Niels Kr. Madsen med et smil.

Museumsrådet i Ribe Amt er iøvrigt ved at være færdig med en fælles konserveringsanstalt for Ringkøbing og Ribe amter, den ligger i Ølgod, er bygget af Ølgod kommune og lejes så ud til rådene, som sætter maskineri og mandskab i den. Det vil blive et anseligt foretage med et betydeligt personale. Alle arter af konservering vil kunne foretages, og det forventes – foreløbigt – at konserveringen skal foregå uden betaling fra kunden.

Museumsrådet arbejder i øjeblikket med at nyformulere programmet for tre deltidsmuseumspædagoger, som endnu sorterer direkte under Amtsrådets UK-udvalg. Det finder Niels Kr. Madsen uheldigt, initiativerne kan let komme til at løbe i hver sin retning, og det finder han er skidt planlægning.

Samarbejdet i rådet går godt, formanden priser museumsfolkene og siger iøvrigt om rådets medlemmer, hvad enten de blot er museumsfolk, styrelsesrepræsentanter, kommunalbestyrelses- eller amtsrådsrepræsentanter: »det er mit indtryk, at de er temmeligt glade for pengene, men ikke ventede, at amtsrådet af den grund erobrede MR.«

I 1979 lægger Ribe Amtsråd 400.000 ekstra i kassen, og de bliver ved, således at amtets tilskud til museerne i Ribe amt og fællesforetagenderne i 1982 vil nå 1.1 million.

Nabo til Niels Kr. Madsen som rådsformand i VEJLE AMT er museumsinspektør Poul Dedenroth Schou på Koldinghus. Dedenroth er i bund og grund optimistisk, selv om han synes, at der måske er lovligt lidt at have optimismen i. Men det er jo netop det, der er optimisme.

Statens særlige tilskud er de eneste fælles penge man har, man har dog endnu ikke anvendt dem. Der er forslag om at få tilvejebragt en konserveringsrapport for oliemalerier for pengene. Man har herudover og-

så andre planer: fælles formidling, et oplæg om vandreudstillinger. Men det kommer til at gå langsomt, der er kun to faglige ledere i amtet til at tage sig af det, men Dedenroth venter sig meget af fremtiden, når stillingerne i Vejle og Fredericia snart bliver besat.

Der er én fælles institution i amtet, Vejle amts konserveringsanstalt i Staldgården på Koldinghus, men den drives af amtet selv. Museumsrådet har dog netop opnået at få »indstillingsret« til anstaltens anliggender. Den kan yde service til amtets museer for træ og lettere metal. Service er gratis.

En hastig rejse gennem Jylland, over Fyn og Sjælland, Sydhavsøerne til Bornholm ville give endnu flere aspekter af museumsrådenes arbejde, resultater og problemer og flere vil dukke uundgåeligt op i de kommende år. Et af de steder, hvor arbejdet på forhånd har helt andre betingelser end i de øvrige områder er i Hovedstaden, hvor man efter loven ikke skal planlægge.

Niels Kr. Madsen i Ribe amt, siger herom: »Man (herunder Statens Museumsnævn) skal passe på ikke at gå museerne for nær«. Formanden for HOVEDSTADENS Museumsråd, museumsdirektør Flemming Johansen, Ny Carlsberg Glyptoteket, har nok nogenlunde samme opfattelse, men melder sig ellers som een, der er blevet overbevist om værdien af planlægning, også for Hovedstadens museumsgruppe. Og det er jo interessant i sig selv.

Hovedstadens Museumsråd har 20 medlemmer og holder mange møder. Det har administreret fællesforetagendet »Gå på museum« i efterårsferierne 1977 og 1978 med godt resultat. Oprettelsen af et fælles pressekontor under dette arrangement førte til en eklatant forbedring af forholdet til pressen.

Rådet udgiver fælles foldere, een i samarbejde med museerne i Københavns og i Frederiksborg amt, fælles plakater, og har to store opgaver på diskussionsprogrammet til stadighed: en fælles konserveringsanstalt og fælles magasiner. Til den sidste er det endnu ikke lykkedes at finde en bygning med blot antydningsvis tilstrækkeligt antal kvadratmeter. Rådet har et PR-udvalg og et »Musisk udvalg« som undersøger mulighederne for at samordne store arrangementer under samme titel, der er foreslået emner som »Kærligheden«, »Døden«.

Museumsrådenes virksomhed rækker, som det var at vente, langt ind i museernes dagligdag, fællesforetagendet har fået en plads ved siden af det enkelte museums initiativ, umuligt bliver muligt ved at udnytte fælles ressourcer, og det administrative besvær med at få de fælles foretagender til at gå i hak synes endnu at være beskedent i forhold til fornøjelsen ved at få noget gjort, der ellers ikke var blevet gjort. *PS.*

(forsættelse følger).

Honorarlønnet redaktør til museumsmagasinet søges

Arbejdet omfatter tilrettelæggelse af stoffet og selvstændig behandling af museale emner.

Ansøgere bør have kendskab til museumsverdenen og til journalistisk arbejde.

Lønforslag: 20.000 kr. årlig plus honorar for særlige opgaver.

Ansøgninger sendes inden 1. februar 1979 til Statens Museumsnævn.

»Danmarks Kirker«

Drøftelser mellem Kirkeministeriet, Ministeriet for kulturelle anliggender, Nationalmuseet, Carlsbergfondet og Ny Carlsbegfondet har ført til nedsættelsen af en styrelse for værket »Danmarks Kirker«, som påbegyndtes på Nationalmuseet for ca. 50 år siden.

Det er styrelsens opgave at videreføre udgivelsen under opretholdelse af hidtidigt kvalitetsniveau, og at bringe værket til afslutning inden for et rimeligt åremål. Det påhviler i denne fobindelse styrelsen at sikre værket passende finansielle rammer og dermed redaktionen den nødvendige bemanding m.v. til undersøgelsernes gennemførelse;endvidere at afstikke almindelige retningslinier for det redaktionelle arbejde samt at træffe de fornødne aftaler vedrørende udgivelserne. Budget og regnskab for »Danmarks Kirker« vil således fremtidigt henhøre under styrelsens ansvarsområde. Til styrelsen er knyttet en faglig tilsynsførende, som ved jævnlige drøftelser med redaktionen om arbejdets gang sikrer en fast forbindelse mellem værkets medarbejdere og styrelsen.

Styrelsen består af repræsentanter for de tilskudsgivende instanser, som foruden de ovenfor nævnte myndigheder, institutioner og fonde omfatter de amtskommuner, hvis kirker aktuelt er genstand for undersøgelse, beskrivelse og udgivelse. Det drejer sig for øjeblikket om Ribe, Århus og Vestsjællands amtskommuner.

På det konstituerende styrelsesmøde valgtes professor, dr. Henrik Glahn fra Carlsbergfondets direktion til styrelsens formand, kontorchef Eigil Thrane, Ministeriet for kulturelle anliggender, til næstformand og kontorchef Niels Petri, Carlsbergfondet, til sekretær. Som styrelsens rådgiver og tilsynsførende med udgiverarbejdet virker professor, dr. Olaf Olsen.

Styrelsens nedsættelse medfører ingen ændringer i redaktionen, der pr. 1. oktober 1978 består af arkitekt Elna Møller (ledende redaktør), arkitekt, dr. phil. Kjeld de Fine Licht, cand.mag. Vibeke Michelsen, mag. art. Hugo Johannsen, cand. mag. Ebbe Nyborg og redaktør Marie-Louise Jørgensen. Nationalmuseet står fortsat som værket »Danmarks Kirker«s udgiver, og redaktionen har fremdeles til huse på museet. Derimod sker der med virkning fra 1. januar 1979 den ændring, at Ministeriet for kulturelle anliggender afløser Kirkeministeriet som ressortministerium for »Danmarks Kirker«.

Styrelsen for værket »Danmarks Kirker«.
H. C. Andersens Boulevard 35,
1553 København V
Telefon. 01 14 21 28

---

fortsat fra side 8

formidle dem ved at omordne den permanente udstilling. Skal det finde sted, samtidig med at vi skal holde os åbne mod omverdenen, så kræver det en udbygning af de små museers stab af fastansat, kvalificeret personale. Og det kræver igen forståelse fra de bevilgende myndigheder for de små museers små dagligdags problemr og ønsker. For hvad hjælper det, at man kan få penge til store, smarte projekter, når man sidder ene mand, begravet til op over ørerne i uregistrerede genstande. *Ellen Damgaard*
Lemvig Museum

Forsidebilledet er taget af forf. Det viser en situation fra forstrandsauktionen i 1978.

06.6 Fornyt museum
06.1 administration

Tanker ved en dagbog

3. febr. Ordnet negativer hele dagen.
23. febr. Arbejdet på Peder Lykke-udstilling. Læst korrektur på tekst-hefte til Thøger Larsen-diasserie. Om aftenen til møde om den nye centerplan.

10.11. marts. Møde på Hindsgavl om museumsplanlægning.

13. marts. Arbejdet på Peder Lykke-udst.

15. marts. Afleveret regnskab til revisor. Arbejdet på årsberetning.

4. apr. Hentet landbrugsredskaber i Flynder. Beset udgravning i Ramme; den foretages af kollegaen Jens Aarup fra Ringkøbing. Til møde i Fjaltring Beboerforening om brugen af tom redningsstation.

10. apr. Skrevet efterlysning til avisen af redskaber, som vi mangler til Peder Lykke-udst. Tømrer Kirk var her for at få oplysninger om tranlampe. Udmålt billedformater til Peder Lykkeudst., så de kan sendes til kopiering.

11. apr. Til Ringkøbing Museum for at hjælpe med tekstiludstilling.

13. apr. Skrevet oplæg til forhandling med kommunens kulturudvalg om ansættelse af museumspædagog. Hjulpet et hold skoleelever, der arbejder med opgave om redningsvæsen.

24. apr. Ordnet negativer, ordnet lånte fotos til returnering, ordnet administrativt arkiv og undersøgelsesarkiv.

2. maj. Til Nees for at hente leer m.m., som vi har fået tilbudt efter vores efterlysning i avisen.

3. maj. Sat mærkesedler på det igår indsamlede. I Fjaltring og Bøvling for at hente flere ting. Optegnelse med én af giverne om kystfiskeri og om krohold på Mærsk Kro, der nu er forsvundet i havet. På Bøvling Friskole for at holde foredrag om skole og museum.

17. maj. På Kystinspektoratet for at finde kort over kystnedbrydningen ved Mærsk.

23. maj. På forstrandsauktionen hele dagen. Deltaget i den officielle middag hos én af strandfogederne. Fotograferet undervejs.

28. juni. Malet numre på nyregistrerede genstande og sat dem på plads. Skrevet optegnelse om Mærsk Kro ren.

6. juli. Lånt salgslister fra årets forstrandsauktion og kopieret dem.

1. aug. Den nye museumspædagog begyndt.

22. aug. Afstemt regnskab hele dagen.

4. sept. Skrevet referat af museumsrådsmøde. Drøftet trykning af tekst til Peder Lykke-udst. med bogtrykkeren.

11. sept. Vist dias om Lemvigs erhvervsudvikling for elevhold fra Handelsskolen. Registreret genstande.

19. sept. Arbejdet med planer for eftårsferie-arrangement sammen med Thyborøn-Harboøre Turist- og Erhvervsråd.

20. sept. Ordnet billedsamling i nyanskaffede kuverter og stålskabe, indkøbt for midler fra rådighedssummen.

28. sept. De nye kustoder flytter ind. Begyndt at sætte fiskeriudstilling op til efterårsferien.

29. sept. Haft besøg af Thyborøn skole (8. kl.), der skulle høre om, hvordan et museum arbejder.

2. okt. Første aften af ti med AOF-aftenskolehold i lokalhistorie. Ca. 35 har tilmeldt sig.

3. okt. Rundvisning for Vandborg Husholdningsforening.

4. okt. Skrevet ansøgning til rådighedssummen om AV-udstyr. Bogført regnskab.

25. okt. Møde på Ringkøbing Museum om fælles undervisningsmidler for amtets museer. Museumsrådsmøde bagefter.

1. nov. Arbejdet på lokalguide for Lemvig. Den skal laves i samarbejde med arkitektsammenslutningen Arkitek. Deltaget i møde på Amtscentralen for Undervisningsmidler om lokalhistorie og undervisning.

Ak ja, hvor ofte må man ikke føle sig som Den Stundesløse, om hvem Pernille sagde, at han har hundrede forretninger i én dag og udretter dog intet! Der skal forskes og formidles, indsamles og registreres, bevares og ryddes op, administreres, planlægges og samarbejdes. Og ind imellem har man mest lyst til at lukke sig inde, nægte sig hjemme for post og telefon, og tage det hele fra en ende af. For ingen skal tro, at museernes personale ikke er »bevidstgjorte om de grundlæggende museale opgaver og arbejdsgange«, som de siger i Statens Museumsnævn. Bevidstheden er der, og den murrer som en betændt tand.

Andre dage ser man lysere på tingene. En hel lang dag, hvor man har fået registreret en stabel negativer; en dag, hvor man har fået dækket en vigtig lokal begivenhed som den årlige forstrandsauktion – fotograferet, optegnet og samlet supplerende materiale; eller en dag, hvor man har haft ro i sjælen til at kaste sig over opbygningen af en udstilling, der ligger én på hjerte.

Sådanne dage tror man på, at de mange små og større museer rundt om i landets provinsbyer spiller en væsentlig rolle som lokale forsknings- og formidlingsstationer. Og at den stigende interesse for museernes arbejde hængersammen med den udbygning af de små museer, der er sket siden 1960'erne.

Det, man nu kan ønske sig, når man sidder på et lille museum, er sært nok arbejdsro. Ikke at man vil lukke dørene mod sit lokalsamfund, tværtimod. Men man føler trang til at værge sig mod, hvad der efterhånden har fået karakter af »månedens tilbud«: bskæftigelse af arbejdsløse, der dog kun kan være på museet i få måneder; penge til projekter, der skaffer én en masse spændende materiale, som man desværre ikke har tid hverken til at ordne eller bearbejde; eller pludseligt fremsatte krav fra højere myndigheder om øjeblikkelig stillingtagen til komplekse spørgsmål.

Det, man kan ønske sig, er ro til at arbejde med de eksisterende samlinger, til at supplere dem, til at belyse dele af dem op til nutiden, og til at

fortsættes side 7

MUSEUMSMAGASINET, dec. 1978 og Meddelelser fra Danmarks Museer

Udgivet af Museumstjenesten for Statens Museumsnævn, Nybrogade 2, 1203 København K.
Udkommer 4 gange årligt (marts, juni, september, december).
Redaktion: John Erichsen, Københavns Bymuseum, Jan Garff, Statens Museum for Kunst, Bent Jørgensen, Zoologisk Museum, Peter Seeberg (ansvarshavende), Viborg Stiftsmuseum (06) 62 33 30.
Redaktionens adresse:
Stiftsmuseet, 8800 Viborg.
Redaktionen slutter 1. feb., 1. maj, 1. aug., 1. nov.

Abonnement årligt: 20 kroner. Ekspedition: Museumstjenesten, Sjørupvej 1, Lysgård, 8800 Viborg
(06) 66 76 66.

ISSN 0105-8060
Tryk: Special-Trykkeriet Viborg a/s.
Skrift: Helvetica.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20,21,22,23
24,25,26.

Nyt fra de permanente Samlinger

4. Holstebro Kunstmuseum
Siden åbningen i 1967 har Holstebro Kunstmuseums samlinger været fordelt i de forhåndenværende rum på en måde, som bedst svarede til de enkelte samlingers behov. Efterhånden er der imidlertid opstået et behov for at se den danske nutidskunst under nye forhold. Antallet af malerier og skulpturer er gennem årene stadig blevet øget gennem indkøb og er nu så stort, at en omordning af samlingerne er blevet en nødvendighed. Den er nu gennemført og åbnede 17. november.

7. Dansk Landbrugsmuseum, Gl. Estrup
I løbet af foråret og sommeren 1978 har museet fået klargjort yderligere to udstillinger, så det nu råder over fgl. fire: "Mælk-smør-ost", "Plovudstillingen", samt som nye "Røgt og pleje", "Høstmaskiner og traktorer.
Efter flere års byggeri holdtes den 11. september 1978 officiel genindvielse efter overflytningen fra Lyngby til Gl. Estrup, samt den officielle indvielse af museets nye udstillingsbygninger.

13. Den fynske Landsby, Odense Bys Museer
I forbindelse med efterårsferien åbnedes et nyt bødkerværksted og karetmagerværksted for publikum. De to værksteder, der skal fungere permanent, betjenes af Gunnar Larsen og Jørgen Bent Pedersen, der begge er faguddannede.

15. Lolland-Falsters Stiftsmuseum, Maribo
Det middelalderlige kirkeinventar er nyopstillet. Billedhuggeren og maleren K. Bjørn-Knudsen har været idégiver og konsulent.

Særudstillinger december

1. Bangsbomuseet, Frederikshavn
2.12. - 23.12. vises særudstillingen "juletræ og legetøj omkring 1900".

2. Nordjyllands Kunstmuseum, Ålborg
11.11.-17.12.: Udstilling af Kurt Trampedachs maleri, skulptur og grafik.
11.11.-2.1.79: Svend Wiig Hansen. Retrospektiv udstilling 1952-1978. Maleri,skulptur og grafik.
17.11. - 2.1.79: Svend B. Olesens samling af gamle postkort fra Ålborg by og fra Himmerland og Kjær herred.
25.11. - 15.1.79: Robert Rauschenberg.Grafik.

3. Morslands historiske Museum, Nykøbing Mors
10.12. - 4-2-79: "Gud til Ære og mennesket til opbyggelse". Kristen litteratur og billeder.

8. Silkeborg Kunstmuseum
Silkeborg Kunstmuseum har på Musée de l'Art Moderne de la Ville de Paris afholdt udstillingen Asger Jorn a Silkeborg. Le musée d'un peintre, bestående af ialt 110 arbejder af Jorn og 45 arbejder af andre kunstnere fra hans samling. Udstillingen er arrangeret efter opfordring fra det danske kulturministerium. Den åbnede den 13. oktober og er blevet forlænget til 10. december.

9. Vejle Kulturhistoriske Museum
Særudstilling i december: Helleristninger. Gnidebilleder og vævede tæpper, lysbilledforedrag. Udstillingen er udlånt af Gudfred og Grethe Nørgaard Jepsen, Silkeborg og Silkeborg Museum. Udstillingen er suppleret med helleristninger fra Vejle-egnen.

10. Varde Museum
Nyophængning af arbejder af maleren Chr. Lyngbo. 1.12. - 15.1.79.

12. Haderslev Museum
Til 31.12. 3 mindre forhalsudstillinger: "Legetøj", "Hvad vi fik og fandt" og "Turistvikingen".
I december udstilles på Haderslev Bibliotek Slesvigske Vognsamlings nyistandsatte kaner.

13. Den fynske Landsby, Odense Bys Museer
"Med lys og Lygte" og "Ølbrygning og mostfremstilling" - vises i december i Eskær skole, Den fynske Landsby. Det er tanken at et par af skolens beboelsesrum fremover skal anvendes til skiftende udstillinger.

13. Fyns Stifts Kunstmuseum, Odense Bys Museer
Til 31.12. udstiller Lis Nogel, uddannet på Kunstakademiets billedhuggerskole, skulptur, tegninger og grafik i kunstmuseets særudstillingsrum.

14. Langelands Museum, Rudkøbing
8.12. - 12.1.79: særudstillingen "Juleforberedelser". Udstillingen vil vise en række af de forberedelser til julen, der foregik i en danske bondegård i 1800-tallet og flere af processerne vil blive demonstreret dagligt. Særudstillingslokalerne Østergade 25.

15. Lolland-Falsters Stiftsmuseum, Maribo
Dec.-jan. særudstillingen "Stettinergods" dvs. den halvfajance, som i 1700- og 1800-tallet blev fremstillet i Centraleuropa og via Stettin udført til egnene omkring Østersøen. Udstillingen er en præsentation af materialet bag hovedartiklen i museets årsskrift 1978 skrevet af keramikeren Anker Nørregaard.

16. Næstved Museum
Særudstillinger i december:
Gravsten fra Sct. Peders kirke. Kirkesalen i Helligåndshuset, tirsdag til søndag 14.35 til 16.00
Juletræ med gammel pynt. Kirkesalen i Helligåndshuset, tirsdag til søndag 14.35 til 16.00.
Tulle Emborgs juletræ. Boderne, Kirkepladsen, tirsdag til søndag 13.00 til 14.30.

17. Holbæk Museum
afholder i december 1978 særudstilling "Jul i gamle dage", herunder juleforberedelser.

18. Louisiana, Humlebæk.
16.12. - 11.2.79: "Surrealisme fra Museum of Modern Art"i New York.
9.12. - 4.2.79: "70'ernes kunst fra CREX-Samlingen" i Zürich.

19. Frederiksborgmuseet, Hillerød
"Fædrelandshistoriske billeder", jubilæumsudstilling. Til 3.1.79.

20. Københavns Bymuseum
19.12. - 21.1.79: "Tænd dit træ - tændstikker fra alverdens lande".

21. Den Kgl. Mønt- og Medaillesamling
Udstilling af sommerens dalerfund fra Andelsbanken i Køge (322 mønter, slutmønt 1658) fra 9. oktober til efter nytår
Inflationsudstilling i Sparekassen SDS, Vester Voldgade afdeling.

22. Den Kgl. Kobberstiksamling, Statens Museum for Kunst
"Ti års erhvervelser 1969-1978. Et udvalg" til 2.2.79.

25. Ny Carlsberg Glyptotek
Til 3o.1.79 viser "Kentaur" en gruppe klassiske arkæologer udstillingen "Et nyt gravfund i Makedonien", en plancheudstilling, der tager sit udgangspunkt i fundet af en fyrstegrav i Vergina i Makedonien, der menes at rumme de jordiske rester af Filip II, Alexanders far. Dette fund søges beslyst gennem arkæologiske og litterære vidnesbyrd fra samtiden.

26. Rosenborgsamlingen.
Til 7.1.79 vises i Petit Palais i Paris udstillingen "Tresors des Rois de Danemark a Rosenborg". Udstillingen omfatter ca 140 mindre montregenstande og enkelte større.

I Frederik IV's kabinet er der i perioden oktober-januar udstillet et udvalg af udskårne ravgenstande fra 18.årh.

Særudstillinger januar

2. Nordjyllands Kunstmuseum, Ålborg
Svend Wiig Hansen. Retrospektiv udstilling til 2.1.79.
Svend B. Olesens samling af gamle postkort, til 2.1.79.
Robert Rauschenberg, grafik. Til 15.1.79.
Udstilling af de nordiske deltagere ved Biennalen i Venezia 1978. Medio jan. til medio febr.

3. Morslands historiske Museum, Nykøbing Mors
"Gud til Ære og mennesket til opbyggelse" til 4.2.79.

6. Viborg Stiftsmuseum
1.1.-31.1. "Det brugte man i stenalderen" - vinduesudstilling.
13.1.-21.1.: Kamma Jørgensen maleriudstilling i Pakhuset bag Mathiasgade, hver dag 14-17. (arr. Viborg Kunstforening).

10. Varde Museum
15.1.-15.2.: Separatophængning af maleren P. Poulsen, Løsning. Fortrinsvis malerier fra Paris og Provence.

12. Haderslev Museum
12.1.-4.2.: Vægtæpper og glas, 6 danske kunstnere udstiller. (arr. Haderslev Kunstforening).

13. H.C. Andersens Hus, Odense Bys Museer
Som led i en fællesnordisk udstilling af originalarbejder til illustration af børne- og ungdomsbøger udstiller kusntnerne Ib Spang Olsen og Svend Otto S. et udvalg af deres arbejder i H.C. Andersens Hus. Udstillingen skal være med til at markere starten på det internationale børneår i 1979. Udstillingen finder sted i anledning af, at de to kunstnere har modtaget den internationale børnebogspris, H.C.Andersens-prisen, i hhv. 1972 og 1978.

14. Langelands Museum, Rudkøbing
Januar: Langelands Kunstforening udstiller i museets lokaler, Østergade 25.

15. Lolland-Falsters Stiftsmuseum, Maribo
"Stettinergods" - januar

17. Holbæk Museum
Moderne Kunst. Malerier af Ib Geertsen.

18. Louisiana, Humlebæk
"Surrealisme fra Museum of Modern Art" New York. - til 11.2.
"70'ernes kunst fra CREX-Samlingen" i Zürich - til 4.2.

20. Københavns Bymuseum
"Tænd dit træ - tændstikker fra alverdens lande" - til 21.1.

22. Den Kgl. Kobberstiksamling, Statens Museum for Kunst
"Ti års erhvervelser 1969-1978. Et udvalg. - til 2.2.

24. Kunstindustrimuseet, København
Til 14.1.: Rejse i Philippinerne. Torben Huss Akanda og Peter Severin.
10.1.-4.2.: Udfoldelser. Lorilea Jaderborg, Barbara K. Shanklin og Olivia Collin.
10.1.-11.3.: Forlagsbind fra Borgens Forlag.

25. Ny Carlsberg Glyptotek,
"Et nyt gravfund i Makedonien" - til 3o.1.

26. Rosenborgsamlingen
Udskårne ravgenstande fra 18.årh. januar.

Særudstillinger februar

2. Nordjyllands Kunstmuseum, Ålborg
Nordiske deltagere ved Biennalen i Venezia 1978 - til medio febr.
18.2. - 25.3.: Sigurjon Olafsson og Svavar Gudnason.
22.2. - 11.3.: Dansk Pressefoto

3, Morslands historiske Museum, Nykøbing Mors
"Gud til Ære og mennesket til opbyggelse" - til 4.2.
16.2.-25.2.: Kunstudstilling med maleren Ole Strøygård

5. Skive Museum
9.2. - ?: "Børneudstilling 1979"

6. Viborg Stiftsmuseum
1.2.-28.2.:"Det brugte man i stenalderen" vinduesudstilling.
15.2.-28.2.: På Finderuphøjskolen i Viborg "Børn i syd og nord i Viborg amt" - opbygget af Helle Denckert for museumsrådet i Viborg amt.
3.2.-11.2.: Conny Blomberg og Ligia Podorean-Ekström, udstilling af akvareller.
17.2.-25.2.: Laust Enemark, kludeklip.
Begge de sidste udstillinger i Pakhuset bag Mathiasgade, hver dag 14-17 (arr. Viborg Kunstforening).

10. Varde Museum
Maleren P. Poulsen. - til 15.2.

11. Ribe Kunstmuseum
I anledning af det internationale børneår 1979 afholdes i perioden 10.2.-24.6. 5 udstillinger med fællestitlen "Børn".
10.2.-4.3.: Udstilling for børn. Denne udstilling, der samtidig vises på andre museer henvender sig først og fremmest til børn. Den er bygget op på stedet og får hvert sted et lokalt islæt. For arrangementet står kunstnerne Henrik Have og Susanne Ussing.

12. Haderslev Museum
Vægtæpper og glas. - til 4.2.
10.2.-25.2.: Kirsten Christensen.(arr. Haderslev Kunstforening.)

14. Langelands Museum, Rudkøbing
6.2.-4.3.: Bornholms stenindustri før og nu.

17. Holbæk Museum
Februar: Moderne Kunst. Skulpturer af Niels Helledie.

18. Louisiana,Humlebæk
"Surrealisme fra Museum of Modern Art" i New York. - til 11.2.
"7o'ernes kunst fra CREX-Samlingen" i Zürich. - til 4.2.
17.2.-16.4.: "Mark Boyle"
24.2.-13.5.: "Edward Kienholz".

20. Københavns Bymuseum
Beg.af febr. til beg. af marts: Østrigsk arkitektur 1900-1930.

22. Den Kgl. Kobberstiksamling, Statens Museum for Kunst.
"Ti års erhvervelser 1969-1978. Et udvalg" - til 4.2.

24. Kunstindustrimuseet, København
"Udfoldelser" - til 4.2.
Forlagsbind fra Borgens Forlag. - til 11.3.
8.2.-18.3.: "Sengen"
13.2. - 6.3.: Birgit von Platen - Vævninger

Særudstillinger marts

2. Nordjyllands Kunstmuseum, Ålborg
Sigurjon Olafsson og Svavar Gudnason - til 25.3.
Dansk Pressefoto - til 11.3.
Marts 1979: Ungarske konstruktivister.

3. Morslands historiske Museum, Nykøbing Mors
18.3. - 16.4.: "Sydmors 19o1-o6. Oplevet af en københavnsk kunstmaler". En kulturhistorisk kunstudstilling med maleren Chr. Fr. Beyer som fører.

5. Skive Museum
Børneudstilling 1979

6. Viborg Stiftsmuseum
"Det brugte man i stenalderen", vindues-udstilling. - til 31.3.
"Børn i syd og nord i Viborg amt" på Finderuphøjskolen i Viborg. - til 31.3.
3.3.-11.3.: Erland Knudssøn Madsen udstiller maleri, koldnål og skulptur. (arr. Viborg Kunstforening).
17.3.-25.3.: Tony Burchardt udstiller maleri og grafik (arr. Viborg Kunstforening)
Begge de sidste udstillinger i Pakhuset bag Mathiasgade, hver dag 14-17.

11. Ribe Kunstmuseum:
"Udstilling for børn" - til 4.3.
10.3.-1.4.: Dea Trier-Mørch udstiller linoleumssnit med børn som motiv.
Ib Spang Olsen udstiller børnetegninger og grafiske arbejder med børn som motiv.

12. Haderslev Museum
10.3.-8.4.: Postkort. Denne udstilling vil blive tilbudt museer, arkiver og biblioteker som vandreudstilling.

14. Langelands Museum, Rudkøbing
Bornholms stenindustri før og nu. til 4.3.
Marts: Myter og motiver fra vikingetid.
Collager af Bill Morrow.

18. Louisiana, Humlebæk
"Mark Boyle" - til 16.4.
"Edward Kienholz" - til 13.5.

20. Københavns Bymuseum
Østrigsk Arkitekt 1900-1930. til beg. af marts.

24. Kunstindustrimuseet, København
Forlagsbind fra Borgens Forlag - til 11.3.
Sengen. - til 18.3.
Birgit von Platen - Vævninger. - til6.3.
23.3. - 16.4.: Finn Lynggaard, Kyohei Fuyita og Hiroahi Morino.
29.3. - 22.4.: Georg Jensen - 75 å5

Foredrag, koncerter m.v. december

18. Louisiana, Humlebæk
26.12.: Julekoncert m. Kim Sjögren og De Københavnske Kammersolister.

Foredrag, koncerter m.v. januar

18. Louisiana, Humlebæk
1.1.: De Nordiske Spillemænd
3.1.: Forfatteraften med Herdis Møllehave
7.1.: Herman D. Koppel, Lone Koppel Winther, Therese Koppel og Ingemar Brantelid
10.1.: Koncert-Forum
13.1.: Günter Grass
2o.1.: Sanjukta Panigrahi m. ensemble
21.1.: Niels Viggo Bentzon-koncert
24.1.: Musica Danica: Bach, Debussy m.fl.
28.1.:Møde med komponisten Poul Rovsing Olsen.

Foredrag, koncerter m.v. februar

18. Louisiana, Humlebæk
7.2.: Forfatteraften m. Bente Clod
11.2.: Robert Riefling: Schubert
17.2.: Møde om samtidshistorie: Erling Bjøl, H.P. Clausen, Paul Hammerich og Tage Kaarsted.
18.2.: Won-Kyung Cho: Koreansk dans
18.2.: Amerikansk avantgarde-film
25.2.: Platon Schvets
28.2.: Kammerkoncert

19. Frederiksborgmuseet, Hillerød
John Damgaard og Gunnar Kvaran indleder en forårsturne til fordel for Red Barnet med en koncert i museets foredragssal den 26.2.

Foredrag, koncerter m.v. marts

18. Louisiana, Humlebæk
4.3.: Møde med komponisten Erik Højsgaard
7.3.: Koncert-Forum
14.3.: Forfatteraften med Vita Andersen

19. Frederiksborgmuseet, Hillerød
13.3.: Den spanske guitarist Diego Blanco og den svenske fløjtenist Gunilla van Bahr giver en koncert i museets foredragssal

Publikationer

Forhistorisk Museum, Moesgård
Orientalsk afdeling:
Geoffrey Bibby: "Gensyn med Bahrain", Sfinx 4/78.

Museet på Sønderborg Slot
Inge Adriansen: Forord til ny-udgivelse af P. Klæstrup: Lystrejse til Hæren i 1850. Strandbergs forlag.

Museet på Sønderborg Slot har i samarbejde med Amtscentralen, Aabenraa udgivet to mapper med 40 dias og tilhørende teksthefte om hhv. Sønderborg Slot og Krigen 1864. Billedudvalget er foretaget og teksten skrevet af Inge Adriansen

Amtscentralen, Aabenraa har udgivet 2 ringbind med ialt ca 500 blade: Lejrskolemappe for Sønderjylland, I-II. Fra museet har Inge Adriansen deltaget i udvalgsarbejde og forfattet afsnit om Als, Sønderborg og Dybbøl samt om brug af museer i lejrskole-undervisningen.

Fyns Stiftsmuseum, Odense Bys Museer.
Thrane, Henrik. Sukas IV, A Middle Bronze Age Collective Grave on Tall Sukas. Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab Historisk. Filosofiske Skrifter 7,10.1978. Pp. Fig. 108

Thrane, Henrik. "Über die Verbindungen zwischen Odergebiet und Südskandinavien in der Bronzezeit, besonders in Per. IV". Geneza kultury luzyckiej na terenia nadodrza. Polska Akademia NAUK. Wroclaw 1978. Pp. 149-160.

Langelands Museum, Rudkøbing
har udgivet Tryk 5 i museets serie af kulturhistoriske hefter: Kirkerne på Langeland. Heftet er på 44 sider, og indeholder en kortfattet beskrivelse af samtlige langelandske sognekirker samt Strynø kirke. Heftet er gennemillustreret med tegninger af Jens Kortermann Larsen.

Hørsholm Egns Museum, Hørsholm
Museet har udsendt en ny "Vejledning" for besøgende ved T. Topsøe-Jensen. 12 sider, ill. pris 2 kr.

Museets årbog for 1978 udkommer i begyndelsen af december. Den er forfattet af Johannes Jegstrup og hedder: Barndomserindringer fra Kokkedal. 48 sider, ill. pris ca 28 kr.

Københavns Bymuseum
Sven Nielsen: Portræt af en Gade - Rantzausgade på Nørrebro i billeder af Cai-Ulrich von Platen, 8 s., ill. pris 2 kr.

John Erichsen: Havnefronten - fotografier af Julie Rønnow, 8 s., ill. pris 2 kr.

Den Kgl. Mønt- og Medaillesamling, Nationalmuseet.
Otto Mørkholm: Statskapitalisme i oldtiden. Nationalmuseets Arbejdsmark 1978, s.96-102.

Otto Mørkholm: The Alexander Coinage of Nicocles of Paphos, Chiron 8, 1978, s. 135-147.
Jørgen Steen Jensen&Birthe A.Gottlieb: Et skatte fund fra Valdemar Atterdags tid. Spejderjul,1978.

Ældre stenalder

Bebyggelse
I skoleferien har Fyns Stiftsmuseum i samarbejde med den fynske amatørarkæologforening Harja arrangeret en undervisningsudgravning for amatørarkæologer på en ældre stenalderboplads ved Arreskov sø. Ialt 107 deltog. De 42 var skoleelever, der deltog i Odense kommunes sommerferieaktiviteter for skolebørn. Lejren lededes af museets kontaktmand til amatørarkæologerne, museumsassistent Eigil Nikolajsen.
(Odense Bys Museer, Fyns Stiftsmuseum).

"Dyrholmen", Fausing sn., Sønderhald hd.
I fortsættelse af sidste års undersøgelser har kulturhistorisk museum i samarbejde med overinspektør J. Troels-Smith i oktober måned foretaget udgravning i "Pagters eng", hvor gode fund blev gjort i 1938. De hermed indledte fornyede undersøgelser vil blive fortsat i foråret 1979.
(Kulturhistorisk Museum, Randers).

Yngre stenalder

Bebyggelse
Under fortsat undersøgelse af kystzonen i Sydthy, der årligt brydes ned af havet, er der fundet en ny boplads fra klokkebægerkulturen og iagttaget at en del muldlag i flyvesandet blev dyrket i oldtiden, idet der findes ardfurer i dem.
Nationalmuseet, 1. afd.)

Lønt: i samarbejde med "Sønderjyllands Amatørarkæologer" har Haderslev Museum foretaget prøvegravning på en lovende stenalderboplads (MN) beliggende på et langstrakt næs ved Haderslev fjord. Både fund og anlægsspor sandsynliggør, at der her er tale om et anlæg af "Sarup-type".
(Haderslev Museum).

Grave
Ved St. Kjeldbjerg nær Langelands sydspids har museet undersøgt en hidtil ukendt tomt af en lille runddysse indeholdende rester af et polygonalt kammer med åbning mod SØ. Gravlaget var næsten fuldstændig bortpløjet og gav kun nogle få fund af flækkeredskaber og menneskeknogler. I og ved randstenskæden fandtes en fladhugget flintsegl, en slebet flintøkse og lidt mellemneolitisk tragtbægerkeramik.
(Langelands Museum, Rudkøbing)
Fyns Stiftsmuseum har afsluttet undersøgelsen af langdyssen Cappeshøj på Tåsinges vestkyst i oktober. I den afsluttende campagne restaureredes dyssen såvidt, at den ene langside nu er færdig. Resten af restaureringen skal gennemføres til foråret. Arbejdet lededes af stud.mag. Palle Eriksen og Sven Thorsen fra Fortidsmindeforvaltningen. Til restaureringen modtoges tilskud fra Fyns amt til beskæftigelse af unge arbejdsledige.
Når restaureringen er afsluttet, vil Tåsinge være beriget med et fortidsminde af fineste karat. Der er ingen andre bevarede dysser på øen. Ejeren gdr. Søren Ottesen har tålmodigt fundet sig i den p.gr.a. de offentlige kassers slunkenhed meget langtrukne undersøgelse
(Odense Bys Museer, Fyns Stiftsmuseum)

Undersøgelse af to tidlig mellemneolitiske dyssekamre i en formodentlig tidligneolitisk langhøj ved Toftum øst for Horsens. Der fandtes fundamenter af to polygonale kamre med hver seks bæresten, det ene med intakt gulvlag med ravperler. Langhøjen var afgrænset af stolperækker med 16 m afstand fra hinanden. Højen målte mindst 60 m i længden, stolperne var udkløvet af stammer med et tværmål på ca 80cm. Under højen fandtes et kulturlag med ikke-megalitisk C-keramik. Undersøgelsen er ikke afsluttet. Undersøgelsen som er foretaget af Torsten Madsen, forhist.ark. inst. er financieret af Arbejdsmarkedsnævnene for Vejle og Århus amter
(Forhistorisk Museum, Moesgård)

Undersøgelse af langdysse med mellem- og senneolitiske begravelser ved Toftum øst for Horsens. Langdyssen målte 16x6 m og indeholdt i midten et delvis ødelagt, rektangulært kammer med fem bæresten og en kort gang ud til den sydlige langside. Der var to gulvlag i kammeret, på det øvre fandtes en senneolitisk A-begravelse, på det nedre keramik og ravperler fra tragtbægerkulturen. Foran gangåbningen fandtes et lille offerlag med keramik fra tidlig mellemneolitisk tid. Undersøgelsen er afsluttet. Undersøgelsen som er foretaget af Torsten Madsen, forhist.ark.inst., er financieret af Arbejdsmarkedsnævnene for Vejle og Århus amter.
(Forhistorisk Museum, Moesgård)

Hos gdr. Jens Chr. Danielsen, Linå har museet udgravet en overpløjet høj, som indeholdt en bulkiste fra sen-neolitikun. Ved den gravlagtes hofte fandtes en hulsleben flintøkse, et fladhugget kornsegl, en ildsten af flint, 2 stykker rav samt en skiferslibesten.
(Silkeborg Museum).

I den overpløjede Sorthøj ved Assing er udgravet rester af en dysse. Af kammeret var bevaret mange mindre sten samt stenskoninger eller sten huller fra de 9 store bæresten, der var fjernet. Kammeret målte udvendig 3,7 x 2,7 m med længderetning ca nord-syd. Der fremkom bl.a. et stykke af en tyknakket flintøkse og 82 ravperler eller ravfragmenter. Undersøgelsen er gennemført med støtte fra Fortidsmindeforvaltningen
(Herning Museum).

Ved Skarrild Mose i Skarrild er undersøgt en lille overpløjet enkeltgravshøj, som ikke var registreret. I højen fandtes 2 grave. I den øverste var en stridsøkse af bundgravstype og 3 små ravperler samt tydelige rester af den dødes ben. Den nederste grav lå i en 3,2 x 1,6 m stor nedgravning, der var 30 cm dyb. Omkring selve kisten var en lidt dybere grøft yderst i nedgravningen. Graven indeholdt en stridsøkse fra yngre undergravstid og en flække, og der var svage skeletspor. Der fandtes ardspor, dels under højen og dels hen over første højfase. (Herning Museum)

I september/oktober 1978 undersøgtes tre overpløjede høje beliggende i Hobro sogn i et planlagt industriområde. Undersøgelsen bragte en række grave fra enkeltgravskultur for dagen. Gravgodset bestod bl.a. af en typisk økse og et udmærket bevaret lerkar. Undersøgelsen blev gennemført i samarbejde med Hobro kommune og Ålborg historiske Museum som en §49-sag. Den blev ledet af stud.mag. Peter Birkedahl Christensen.
(Sydhimmerlands Museum, Hobro).

Ved Floutrupvej, Junget sogn i Salling er en overpløjet jættestuetomt blevet undersøgt med støtte fra Fortidsmindeforvaltningen. Fundet er ikke tidligere kendt i sognebeskrivelsen.
(Skive Museum).

Stenalder-broncealder

Vojens/Billund. I forbindelse med byggemodnings arbejder har museet for Vojens kommune undersøgt 6 overpløjede høje fra sten- og bronce - alder.
(Haderslev Museum).

Broncealder

Bebyggelse
Fyns Stiftsmuseum har i sommerens løb foretaget supplerende undersøgelser på den klassiske broncealderboplads på Kirkebjerg i Voldtofte. Formålet var at få udgravet et område, hvor der ved sidste års udgravninger blev påvist vanskeligt erkendelige stolpehuller . En række nye huller har kunnet tilføjes. Seneste fund er en større samling forkullet korn.
(Odense Bys Museer, Fyns Stiftsmuseum).

Boplads fra yngre broncealder i Jegstrup, Dommerby sg, Fjends herred er undersøgt i samarbejde med mag.art. Karsten Davidsen i maj-juni.
(Skive Museum).

Grave
Odense Universitet havde år som undervisningsgravning for de historiestuderende valgt en overpløjet høj i Oure på Østfyn, hvor ejeren var begyndt at grave randstenene op. Ved gravningen påvistes rester af tre randstenskæder, svarende til mindst tre faser i højen. Centralgraven var et bulkisteleje uden fund, næste fases grav ligeledes en bulkiste med begravelser i to niveauer, den nederste med flintdolk og bronce bøjlenål. Tredie fases grav var ikke bevaret, til den hørte en smuk rendstenskæde af rejste sten. Yderligere en brandgrav var nedsat i den sidste høj. Det hele hører til ældre -rincealder. Gravningen afsluttedes af Fyns Stiftsmuseum da semestret begyndte.
(Odense Bys Museer, Fyns Stiftsmuseum).

En C-fredet gravhøj er udgravet af Skive Museum for Fortidsmindeforvaltningen i Feldingbjerg sogn, Fjends herred. Bl.a. fund af plet med brændte ben og lerkarskår (formentlig broncealder) Undersøgt i august måned.
(Skive Museum).

Genstande
I nærheden af Ølsted er fundet en broncehalsring med kroglukke, indsendt som danefæ til NM I. Ringen daterer sig fra seneste broncealder eller begyndelsen af førromersk jernalder
(Nationalmuseet, 1. afd.)

Ældre jernalder

Bebyggelse
Ved Sækmose, Bregninge sn, Ærø har museet foretaget undersøgelse af en 3x5 m stor, omkring 1 m dyb affaldsgrube fra førromersk jernalder. Den ene halvdel af gruben var dækket af en brolægning af store marksten. I gruben fandtes et overordent ligt rigt skårmateriale, store mængder velbevarede faunarester, en del knusesten og enkelte jernslagger. Rekognosceringer i området tyder på, at gruben indgår i et større bopladskompleks fra tidlig jernalder.
(Langelands Museum, Rudkøbing).

Et 3/4 m tykt og ca 15 x mindst 20 m stort kultur lag med mindst 3 kulturhorisonter (førromersk jernalder) i Ålestrup, Østerbølle s, Rinds hd, Viborg amt, vil blive undersøgt før planering til kommunal parkeringsplads
(Viborg Stiftsmuseum).

Der er foretaget en mindre undersøgelse af bopladsgruber med skårmateriale i Vinkel, Højslev s. Skårmaterialet fra fem gruber tyder på en tidlig del af førromersk jernalder
(Skive Museum).

Tyrstrup Nord. I forbindelse med byggemodningsarbejder har Haderslev Museum for Christiansfeld kommune undersøgt bopladsgruber fra førromersk jernalder.
(Haderslev Museum).

Løgumkloster/Mølleparken. I forbindelse med byggemodningsarbejder har Haderslev Museum for Løgumkloster kommune påbegyndt undersøgelse af boplads fra yngre romersk jernalder. 2 langhuse og en del slaggegruber er lokaliseret.
(Haderslev Museum).

Der er foretaget prøveundersøgelse på Borrebjerg, Sejrø, som Sophus Müller opfattede som en broncealderhelligdom på grund af en markant afsats på bakkens vestside, og hvor der i 1897-98 blev udgravet er rigt kulturlag fra sen førromersk jernalder. Udgravningen påviste, at afsatsen er naturlig, men at der på bakkens nord- og østskråning findes et system af grøfter fra førromersk jernalder, der er blevet kastet til igen straks efter, at de var gravet.
(Nationalmuseet, 1. afdeling).

Genstande
Som danefæ har NM I fra afdøde førstelærer Alfred Pedersens samling modtaget en lille plastisk tyrefigur af bronce fra førromersk jernalder
(Nationalmuseet, 1. afdeling)

Yngre jernalder

Bebyggelse
Vorbasse-udgravningen er afsluttet for iår. Der er nu udgravet en hel landsby, der har været beboet fra 1.-5. årh. e.Kr. fordelt på fire bebyggelser - den yngste fase omfatter 20 store, samtidige gårde. Hertil kommer endnu en bebyggelse fra vikingetid omfattende huse af Trelleborg-type, værksteder og stalde, samt langhuse med stald i den østlige trediedel. For første gang er det lykkedes at finde den til bosættelsen hørende gravplads af hvilken fire grave er undersøgt; de indeholdt et rigt udstyr af fibler bl.a. en korsfibula, perler og lerkar.
(Nationalmsueet, 1. afdeling).

Hjemsted v. Skærbæk. I samarbejde med Fortidsmindeforvaltningen har Haderslev Museum afsluttet undersøgelser af jordfæste-gravplads fra 1.-5. årh. Ialt er undersøgt 86 grave, heraf flere med rigt smykkeudstyr. Desuden er der SV for gravpladsen fremkommet spor af en boplads fra 4.-5. årh.
(Haderslev Museum).

Andet
Undersøgelse af fundstedet for runesten, Klejtrup s. Rinds h., Viborg amt. En såre uregelmæssig stenlægning/stenbunke samt 3 egestolper (den ene , der er gravet op a.h.t. C-14 og dendrokronologisk undersøgelse, var 1,50 m lang, indtil 18 cm i diameter og tilspidset), er afdækket ved efterårets udgravning, der ikke kunne føres til bunds i anlægget p.gr.a. grundvand. Dræning af engen i vinter vil muliggøre færdiggravning til foråret
(Viborg Stiftsmuseum).

Fortsat udgravning af krigsbytteofringerne fra 200-400 e.Kr. i Illerup ådal ved Skanderborg. Gravningerne foregik dels ved jernaldersøens bred, det mest truede område, dels ved den yngste offerplads, der søgtes afgrænset og gav mange spyd- og lansespidser, og dels endelig ved den ældste plads, hvor oldsagsdynger med bl.a. meget hesteudstyr og værktøj blev undersøgt. Undersøgelsen som er foretaget af Jørgen Ilkjær og Jørn Lønstrup , forhist.ark.inst. er financieret af Statens humanistiske forskningsråd, Fortidsmindeforvaltningen, Arbejdsmarkedsnævnet for Århus amt, Århus Universistets forskningsråd, Dronning Margrethe og Prins Henriks fond, Fondet til Fædrelandets Vel m.fl.
Sålænge undersøgelsen giver så mange nye resultater, vil den blive fortsat
(Forhistorisk Museum, Moesgård)

Vikingetid

Bebyggelse
På Sejerøs nordkyst er der blevet registreret en samling gamle bådhuse rimeligvis fra Vikingetid eller Middelalder
(Nationalmuseet, 1. afdeling)

Genstande
Nøgle. Oldsager kan komme for dagens lys på de mærkværdigste måder. En broncenøgle fra vikinge tid har ligget i vejen for en muldvarp, der, i forståelig irritation, skubbede den op i sit muldvarpeskud, og her blev den fundet og via Roskilde Museum, indbragt til Nationalmuseet som danefæ. Nøgler fra vikingetid er velkendte. De falder i to klasser, dels brugsnøgler, dels pyntenøgler, og denne er af sidste kategori. De var dog ikke blot til pynt, men samtidig et tegn på at bæreren var kristen. Der findes skriftlige kilder, der viser, at de betragtedes som symboler på St. Peters nøgle, den til Himmeriges port.
Nationalmuseet, 1. afdeling).

Hjul. På Stålmosegårds jorder i Vindinge ved Roskilde findes spor af bebyggelse fra yngre stenalder til germansk jernalder. Et lille hængesmykke af bronce formet som et hjul, viser at også vikingetidens mennesker har færdedes her. Der kendes nemlig endnu et par eksemplarer der er mere detaljerede og hvis ornamentik daterer dem til vikingetid. Derfor må det være rimeligt også at datere dette lille stykke til samme periode.
(Nationalmuseet, 1. afdeling).

Middelalder

Bebyggelse
I tidsrummet sept. 1978 til marts 1979 gennemføres de afsluttende feltundersøgelser i forbindelse med projektet "Landsbyens opståen og udvikling". Arbejdet i denne sidste kampagne koncentreres om at belyse spørgsmålet om områdekontinuitet forud for middelalderlandsbyers opståen. Undersøgelserne foretages i projektets mikroområde øst for Odense og omfatter feltgravning, markrekognoscering, fosfatanalyse og pollenanalyse.
(Odense Bys Museer, Fyns Stiftsmuseum).

I bunden af det udtørrede Vitsø Nor på Nordvestærø er undersøgelsen af de i 1976 påviste spor af en middelalderlig ladeplads blevet fortsat med økonomisk støtte fra FFF. Undersøgelserne iår koncentrerede sig om den østlige del af ladepladsområdet mellem det i 1976 rekognoscerede område og det tidlig-middelalderlige borganlæg Søby Volde. En sænkning i terrænet gav her mulighed for at afklare de stratigrafiske forhold i området og viste sig samtidig at rumme uventede store mængder af velbevaret træ og faunarester. Den stratigrafiske undersøgelse gav det temmelig overraskende resultat, at den første større bosættelse ved den inderste vig

af Vitsø Noret må have fundet sted allerede i yngre broncealder. Under 1½ m nedpløjet fyld afdækkedes et kulturlag fra denne tid indeholdende keramik, flintredsakber, dyreknogler og skaller af blåmusling. Over dette lag fandtes en ca ½ m tyk dyrkningshorisont med meget få fund og derover igen et 20-30 cm tykt, særdeles fundrigt lag fra ældre romersk jernalder. Ovenover romertidslaget, der syntes at bestå af affald fra et bopladsområde nord for udgravningsområdet, afdækkedes endelig et 3o-4o cm svært affaldslag fra 11-1200 årene. Dette indeholdt store mængder uglaceret keramik, talrige faunarester og - i de dybest liggende dele - meget forarbejdet træ, deriblandt tusindvis af huggespåner. Spånerne tyder på tømrer, måske skibstømrervirksomhed på stedet. Talrige jernslagger og jerngenstande som knive, bor og søm vidner om tilstedværelsen af en smedje, og benmagerarbejde på stedet dokumenteredes af afsavede ledender og pyntelige benkamme. En syldstensrække, der synes at tegne den ene langside og gavlenden af et middelalderligt hus, påvistes under den sidste del af undersøgelsen og vil blive søgt færdiggravet næste år i forbindelse med planlagte fladegravninger.
(Langelands Museum, Rudkøbing).

Ved Østrup, Skader s., Sønderhald h. Undersøgelsen af de 2 sammenbyggede, let nedgravede grundmure til øjensynligt profane bygninger er afsluttet med tildækning med henblik på fredning. De foreløbige resultater blev forelagt ved DKM's orienteringsmøde på Vingsted. Det findes sandsynligt at der hermed kun er undersøgt en mindre del af et større anlæg. Videre undersøgelser på pladsen vil blive søgt gennemført ved lejlighed.
Kulturhistorisk Museum, Randers).

Ved Kærbybro, Hem s., Onsild h. er lokaliseret en vej med lodrette nedrammede stolper og risdække, der har ført over Kastbjerg å. En beskeden prøvegravning er gennemført - videre undersøgelse må afvente bedre vejr.
(Kulturhistorisk Museum, Randers).

Undersøgelsen af Hobro bykernes middelalderlige topografi blev fortsat i juni-juli 1978. I forbindelse med Store Torvs omlægning til gågade blev den vestlige del af torvet undersøgt. Der blev konstateret en række bygningsspor. Hidtil oversete faser af torvets udvikling kan nu dokumenteres. Arbejdet blev gennemført i samarbejde med Hobro kommune, som også finansierede undersøgelsen. Den blev ledet af cand.mag. Palle Birk Hansen.
(Sydhimmerlands Museum, Hobro).

Voldsteder

I tilknytning til oprydningen og renoveringen af voldstedet Ørkild er der foretaget en række mindre prøvegravninger for bedre at kunne tolke de forskellige niveauer på f.eks. hovedbanken. Det er således konstateret, at der her ved tidligere undersøgelser er bortgravet en betydelig del af det nørdøstlige hjørne. En søgegrøft over den inderste tørre voldgrav afslørede, at denne er gravet ned i den oprindelige morænebanke. Der er tale om en trugformet grav med palisadeværker på begge sider og en bro båret af kraftige stolper har forbundet forborg med hovedborgen. Kulturlaget på bankerne er tykkere end oprindelig formodet. Fund og gruber fra neolithicum er påvist flere steder under de middelalderlige lag.
Arbejdet forventes foreløbigt afsluttet i 1979.
(Svendborg og Omegns Museum)

Klostre

Sortebrødre Torv: De i juni påbegyndte arkæologiske undersøgelser (fortsættelse af udgravninger i 1972 og 74) omkring Sortebrødre Torv i Odense, nærmer sig sin afslutning i denne omgang. På selve torvet er fundet omkr. 110 begravelser og på torvets nordside er udgravet et køkken fra klosterets seneste periode samt en forrådskælder /stue og desuden en del endnu ikke identificerede rum. Yderst mod nord er fundet en kumme fra klostrets latrin. Stud.mag. Karin Urth, Moesgård har ledet udgravningerne,
(Odense Bys Museer, Møntergården, Odense).

I forbindelse med nye kloak- og vandledningsarbejder i Svendborg afdækkedes atter en række grave fra franciskanerklostrets kirkegård. Også denne gang var bevaringsforholdene unike. Skeletmaterialet bearbejdes af lektor Izabella Tkocz, Odense Universitet og kisterne vedbestemmes og gøres til genstand for dendrokronologisk datering af Thomas Bartholin, Lunds universitets vedanatomiske laboratorium. Ved at følge kloakarbejdet skabtes der mulighed for at opmåle tværsnit af Brogade samt at udtage træprøver fra dels gadebelægning og dels hustømmer til dendrokronologisk datering,
(Svendborg og Omegns Museum).

Klokkestøberi

Ved en udgravning i Overstræde, Odense, er afdækket et middelalderligt klokkestøberi, der af sagkyndige betegnes som det vigtigste fund af denne art nord for Hannover.
(Odense Bys Museer, Møntergården, Odense).

Ubestemt periode

På den østfynske motorvej mellem Hjulby og Langeskov har Fyns Stiftsmuseum i vinter rekognosceret og siden foråret foretaget udgravninger. Efter rekognosceringen udvalgtes en række pladser til videre undersøgelse. Der foretoges prøvegravninger med maskingravne søgegrøfter og på de mere givtige pladser der der senere foretaget mere omfattende undersøgelser. Udgravningskampagnen sluttede i midten af august. Rekognosceringen foretoges af mag.art. Henning Nielsen, udgravningerne lededes af cand.phil. Jørgen Jacobsen
(Odense Bys Museer, Fyns Stiftsmuseum, Odense)

Ved Munkegårde, Magleby s., Sydlangeland er undersøgt en velbevaret lille stenkiste med en stor flad dæksten. Det lykkedes ikke at gøre

fund, der kunne datere anlægget.
Langelands Museum, Rudkøbing)

Udgravning af overpløjet høj ca 1 km fra langhøjen i Troelstrup, Hvam s., Rinds h. Viborg amt.
(Viborg Stiftsmuseum).

I forbindelse med gennemgang af 19 lokalplaner for Skive kommune er der foretaget flere mindre undersøgelser.
(Skive Museum).

Nyere tid

Befolkning
Der er modtaget en samling negativer på glasplade med personportrætter fra Møn ca 1875. Næsten samtlige negativer er forsynet med navn og ofte også erhverv.
(Møns Museum, Stege).

Bygninger
Museumsinspektør Eigil Hansen har foretaget følgende opmålinger i 1978: Gården Elleruplund, Skovstrup by, Tommerup s., Odense h. og Maegaard i Gestelev Lunde, Gestelev s., Sallinge h. samt Ulstrupgård, Bredbjerg by, Trøstrup-Korup s. Odense h.
(Odense Bys Museer, Den fynske landsby)

Ved den tidligere herregård Herningsholm i Herning er foretaget udgravninger ved borggårdens sydlige sidefløj. Der fandtes forskellige stenlægninger og rester af sten- og murstensfundamenter, hvoraf de ældste er fra ca 1580. Desuden var der spor efter ældre bosættelse, dels fra middelalderen og dels fra tidlig førromersk jernalder. Endvidere udgravedes et område ved Herningsholms NV-bastion, og der lavedes søgegrøfter ved borggårdens nordlige sidefløj og ved søndre voldgrav.
Museet har til undersøgelsen modtaget tilskud fra Uno-X fonden.
(Herning Museum).

Bøger, breve
For bevilling fra Vestsjællands Amtsmuseumsråd er ved auktion erhvervet diverse Ingemann-manuskripter, førsteudgaver m.m.
(Sorø Amts Museum, Sorø).

På auktion hos Sotheby's i London er det lykkedes museet at erhverve to breve fra H.C. Andersen til hans moderlige veninde, fru Dorothea Melchior, fra hhv. dec. 1867 og okt. 1869. Det første brev har den særlige interesse, at det er skrevet i Odense dagen før æresborgerudnævnelsen. Endelig købte museet også manuskriptet til et lille digt, "Aldrig er Ungdomstiden forbi", skrevet til samme fru Melchior i april 1875.
(Odense Bys Museer, H.C. Andersens Hus, Odense).

Fiskeri
Efter museumsforstander Hakon Bergs død i 1977 er hans arbejde med bearbejdningen og publicering af de vigtige fund fra renæssancefiskerlejet Sandhagen ved Ågab på Sydlangeland blevet genoptaget af museumsinspektør Ole Mortensen og museumspædagog Lise Bender Jørgensen. Fiskerlejet, der blev udgravet i 50'erne, består af 18 fiskerhuse, der har ligget tæt sammen på en sandtange ved indsejlingen til Magleby Nor. Bebyggelsen er grundlagt omkring 1550 og pladsen blev ødelagt ved gentagne stormfloder omkring 1620
(Langelands Museum, Rudkøbing).

Håndværk og industri
I forbindelse med erhvervelse af bådebyggerværktøj er der foretaget interviewundersøgelse omkring sociale og arbejdstekniske forhold på skibs- og bådebyggerværkstederne på Holmen
(Orlogsmuseet, København).

Museet har som gave modtaget en snitbænk samt henved 100 stykker værktøj fra et nu ophørt bødkerværksted i Holbæk. Denne gave supplerer en tidligere erhvervelse af værktøj m.v. fra samme værksted.

I forbindelse med den netop afsluttede industriregistrering har Langelands Museum hjemtaget inventar fra strygestuen i det nedlagte Rudkøbing Dampvaskeri. Museet har desuden fra et dødsbo i Tullebølle modtaget en større samling skomagerværktøj og -inventar.
(Langelands Museum, Rudkøbing).

I dagene 22-24. oktober foretog Arkitektskolen i Århus og Industrimuseet i Horsens registrering af en ringovn ved Nivågård Teglværk, opført 1870 efter patent Hoffmann. Facaderne blev opmålt fotogrammetrisk, plan målt 1:50, snit 1:20 og udvalgte detaljer 1:10.
(Industrimuseet, Horsens).

Af nyindkomne gaver til håndværktøjsafdelingen kan nævnes: En større samling karetmagerværktøj samt 61 arbejdstegninger for karetmager 1880-1900.
(Bangsbomuseet, Frederikshavn).

Hårarbejder
Som gave er modtaget et sæt redskaber til fremstilling af hårarbejder, samt et råvarelager af uforarbejdet menneskehår. Giveren, der endnu lever, var den sidste på Møn, der som erhverv udførte hårarbejder. Hun annoncerede og arbejdede hermed endnu i begyndelsen af 1920'erne.
Møns Museum, Stege).

Museet på Sønderborg Slot har i samarbejde med fru Karen Andersen, Bangsbomuseet, foretaget en registrering og fotografering af privatejede hårarbejder i Sønderjylland.
(Museet på Sønderborg Slot)

Jagt
Til museet er skænket to jagtgeværer samt forskellige fotos.
(Spillemands-, jagt- og skovbrugsmuseet, Rebild)

Kirkeinventar
Som gave er modtaget et broderet alterbordsforhæng (?) med fgl. initialer og år: IGW 1696
(Sorø Amts Museum)

På loftet af Rudkøbing præstegård fandtes en alterkalk af sølv med fuldstændig københavnsk stempling. Den er skænket til amtsprovsten i 1840 fra menigheden i Rudkøbing, der i den hædrende inskription benævnes olding! Måske var det grunden til, at provsten gemte kalken så godt af vejen? Kalken står nu i museets samlinger.
(Langelands Museum, Rudkøbing)

Landbrug
I forbindelse med museets officielle genindvielse 11.9.1978, forærede Nordisk Diesel landbrugsmuseet en Massey-Ferguson traktor model FE 35, årgang 1960, der i sin tid blev importeret som nr. 50.000 og overdraget til daværende landbrugsminister Karl Skytte. Det er hensigten at traktoren skal bruges i museets daglige arbejde i nogle år, for derefter at indgå i samlingerne.
(Dansk Landbrugsmuseum, Gl.Estrup, Auning)

Legetøj
Af nyindkomne gaver til legetøjsafdelingen kan nævnes: Legetøjsluftgynge med fire gondoler. Hjemmelavet omkr. 1908.
Neuruppinbilledark "Fortælling om den onde Stedmoder". Importeret af Chr. Steen og Søn,Kjøbenhavn 1850-60.
Neuruppinbilledark "Nisserne og Paraplyen". Neuruppin 1885-90.
Skibsmodel af jagten "Jenny" af Frederikshavn. Udført som julegave til barnebarn omkr. 1914 af afdøde skibsfører Magnussen, Frederikshavn.
(Bangsbomuseet, Frederikshavn)

Musik
Til samlingerne er indgået: Kontrafagot, sign. Heckel (o. 189o). Gave fra Ålborg Byorkester (no. 1978-12).
Violin, sign. Francisco Espana me hizo en Barcelona ano 1842. Gave hr. Tham Skougård, Holbæk (no. 1978-13).
Musikhistorisk Museum og Carl Claudius' Samling, København).

Der er indkommet forskellige ting til musikafdelingen. Fra Otto Trads, Haverslev er der kommet en piccolofløjte, der har tilhørt faderen, storspillemanden Jens Trads, Flere nodesamlinger er indkommet, enten som gave eller tillåns. Der er skænket noder af D. Bodin Knudsen, Vejle og fra Søren Rasmussen, noderne fra sidstnævnte har tilhørt bedstefaderen, musiker P. Larsen, Karlby ved Hornslet. Lånte nodesamlinger bliver registreret og de bedste bøger affotograferet. En sådan samling som vi har bearbejdet har tilhørt spillemanden Jens Martinsen, Tranmosegård ved Viborg. Museets samling af instrumenter ønskes udbygget og specielt efterlyses gamle blæseinstrumenter både af træ og messing, bl.a. kornetter og basuner. Også ældre harmonikaer har interesse.
(Spillemand-, jagt- og skovbrugsmuseet, Rebild)

Mønt og pengevæsen
Den kgl. Mønt- og Medaillesamling modtog i oktober hele samlingen af falske mønter og pengesedler m.v. fra det tidligere Kriminalmuseum.
(Den kgl. Mønt- og Medaillesamling, Nationalmuseet).

Skilderier
Fra privat eje har museet indkøbt et skibsportræt fra 1873 af en langelandsk skonnert. At skibet nu endelig er kommet hjem, bekræftede en inskription på bagklædningen som blev opdaget under konserveringen. Der stod: Dette billede skal på Museet!
(Langelands Museum, Rudkøbing)

Søfart
Orlogsmuseet foretager i samarbejde med frømandsklubben Helgoland opmåling og registrering af vraget orlogsskibet "indfødsretten", søsat 1786. "Indfødsretten" var udrustet som blokskib i slaget på Rheden 1801. Der er i vraget registreret en del jernkanoner og andre løsfund.
Orlogsmuseet har i 1978 foretaget orienterende dykninger ved en del vrag af såvel handelsskibe som orlogsskibe især i Øresund.
(Orlogsmuseet, København).

Af Grev Flemming af Rosenborg har Orlogsmuseet modtaget diverse genstande (fotos, notesbøger og bøger), der har tilhørt H.K. Prins Axel og daterer sig fra dennes tid i flåden.

Orlogsmuseet har gennem køb erhvervet diverse effekter, der har tilhørt kommandør Peder Hersleb Classen Smidt, nemlig: et rejseskrin og okulele, samt et antal skitsebøger.
(Orlogsmuseet, København).

Af nyindkomne gaver til søfartsafdelingen kan nævnes:
Maleri på glas - usigneret: Tremastet bark "Osborne" af Plymouth.
Maleri C. Damm: (18)88: Frederikshavnerkutteren F.N. 55 udfor Skagen Fyr og med Skagen rev fyrskib i baggrunden.
(Bangsbomuseet , Frederikshavn)

Sølv
Holbæk Museum har ved køb erhvervet 7 teskeer, fremstillet af Johan Gottlieb Westi, sølvsmed i Holbæk 1850-86. Teskeerne er alle mærket med bynavn.
(Holbæk Museum).

Til samlingen af Sorø-sølv er indkøbt et bæger af Peter Christian Christensen fra ca 1850.
(Sorø Amts Museum).

Ved køb har museet erhvervet en spiseske af sølv, lavet af Anders Pedersen, Schanderup, guldsmed i Skanderborg 1744-1765.(Skanderborg M).

Kunst og Kunsthåndværk

Tegneren Ib Spang Olsen har skænket museet et lithografi fra Østre Gasværk. Fra samme lokalitet stammer to raderinger af Poul Skov Sørensen, købt på udstillingen Kammeraterne. Endvidere er erhvervet to malerier med motiv fra Rantzausgade på Nørrebro, udført af maleren Carl-Ulrich von Platen 1978. På maleren Gerhard Larsens separate udstilling har museet købt et maleri med titlen Valby Station, 1976.
(Københavns Bymuseum).

Til samlingerne er erhvervet:
Dansk porcelæn og sølv, norske glas, 18.årh. En samling genstande, der alle er udført til eller har tilhørt brændevinsbrænder Jens Jørgensen fra Oddense, også kaldet Jens Oddense (1755-1825) Gave fra Kusntindustrimuseets venner.
Flygel, såkaldt "Mignon-type". Det er tegnet af og har tilhørt Poul Henningsen. 1930. Udført af Andreas Christensen. Samtidig erhvervedes en taburet, "Butiksstolen", tegnet af Poul Henningsen for A/S V.A. Høffding, ca 1932. Gave fra Konsul George Jorck og hustru Emma Jorck's Fond.
Stor skål af stentøj. Udført af Gertrud Vasegård på eget værksted 1978.
Kunstindustrimuseet, København).

Til Den kgl. maleri- og skulptursamling er af Niels Larsen Stevns erhvervet: Udsigt fra slotspladsen, Cagnes. 1923.
(Statens Museum for Kunst, København).

En Henri Laurens skulptur "Eventide". 1935, er købt hos Modern Art i Zürich.
(Statens Museum for Kunst, København).

Kobberstiksamlingen har af kunstneren erhvervet 4 ark med skitser til Paul Gernes' udsmykning af forhallen i Herlev Amtssygehus.
(Den kgl. Kobberstiksamling, København).

Til museets portrætsamling er erhvervet en mappe med o. 140 portrættegninger, udført af Ivan Opffer i tiden 1923-75.
(Frederiksborgmuseet, Hillerød).

Holbæk Museum har ved køb på Arne Bruun Rasmussens auktioner erhvervet Elias Meyer (?): Parti ved Løvenborg. oliemaleri. ca 1805.
(Holbæk Museum).

Skive Museums Kunstafdeling har i 1978 for egne midler købt fgl. malerier:
Poul Janus Ibsen: "Selvstudie I" og Selvstudie II", 1978.
Edvard Matwijkiw: 3 fotomalerier, 1978.
Richard Mortensen: "Opus 6, nr. 2", 1948.
Hans Smidth: "Fra træskomagerens bod" og "Hedelandskab".
Af Franciska Clausen er købt fem tegninger og gouacher fra 1926-27.
Med tilskud fra Skive Seminariums Kunstfond er købt et maleri af Karl-Aage Riget: "Billedmaskine", 1977.
Skive Museums Kunstafdeling har i 1978 modtaget følgende gaver fra Ny Carlsbergfondet:
Malerier:
Knud Agger: "Dame, der læser blindskrift",1960
Jørgen Geisted, "Portræt", 1978
Preben Hornung: "Maleri", 1976
Anders Kirkegaard: "Nemesis eller Trampedach eller portræt af en tragedie", 1971.
Skulptur: Henning Andersen: "Mennesker i opdrift", 1976
(Skive Museum).

Til samlingerne er erhvervet:
Gertrud Vasegaard: Keramisk fad, 1978 og keramisk krukke, 1978.
(Holstebro Kunstmuseum).

Til samlingerne er erhvervet:
Marc Chagall: Klokketårnet i d'Orgeval. 1949. Gouache. Erhvervet med tilskud fra Ny Carlsberg fondet, Det Obelske familielegat og C. Højgaards fond,
Cesar (Baldaccini): Foden. 1961. bronce. Gave fra Fonden af 20. november 1966.
E. Boudin: Etretat. 1890. olie på lærred. Gave fra professorinde Ingeborg Christiansen.
(Nordjyllands Kunstmuseum, Ålborg).

Etnografia

Etnografisk studiesamling har erhvervet mindre supplerende samlinger fra Thailand og Indien
(Forhistorisk Museum, Moesgård).

Konservering

På Københavns Universitet (opført af Peder Malling 1836) startedes i foråret 1978 en restaurering af forhallens dekorationer, der dækker loft og vægge. I årene 1844-1853 udførte G.C. Hilker og Constantin Hansen denne store dekorative opgave.
Skader af forskellige årsager har medført, at dekorationerne gennem årene har været genstand for adskillige - undertiden omfattende - restaureringer. At disse restaureringer er udført på en måde, der ligger langt fra de principper, vi benytter i dag, fremgår bl.a. af arkivalierne. (I dag følges restaureringen op kunsthistorisk). Om dekorationerne skulle være udført i en "freskoteknik" og i så fald hvilken, er vanskeligt at få klarhed over på nuværende tidspunkt, idet dekoration erne er forstyrret af kasein og limfarveopmalinger med talrige opskalninger på grund af for svag binding af farvelaget.
Restaureringen består i rensning af overfladen for snavs og fixering af farvelaget. Adskillige ældre opmalinger må justeres og retoucheres i limfarveteknik. Arbejdet udføres af et malerfirma bestående af håndplukket mandskab. Tilsyn og vejledning er under Nationalmuseets farvekonservering. Restaureringen tager sigte på at stå færdig til Universitetets jubilæum 1978
(Nationalmuseets Farvekonservering, Brede).

Museets konservator og ene inspektør har foretaget en rundrejse til 9 museer i det sydfynske og for hvert museum udarbejdet en rapport til brug for den amtskommunale konservering. Rapporterne skal indgå i en samlet oversigt over konserveringsbehov og bevaringsproblemer i Fyns amt.
(Langelands Museum, Rudkøbing).

Museets konservator har konserveret en række ben- og hjortetaksager fra den undersøiske ertebølleboplads Møllegabet ud for Ærøskøbing Havn.
Desuden er konserveringen af keramik og bengenstande fra en førromersk jernaldergrube ved Sækmose, Leby på Ærø, samt fra undersøgelserne af den middelalderlige ladeplads ved Vitsø Nor på Ærø påbegyndt.
Desuden er et klavicordium fra 1808, fremstillet af kgl. priv. orgelbygger i Rudkøbing, blevet istandsat, manglende finer udskiftet m.v.
(Langelands Museum, Rudkøbing).

Et elevhold fra Statens Konservatorskole har som led i undervisningen undersøgt magasineringsforhold på Silkeborg Museum samt givet forslag til nyindretning. Holdet var under ledelse af konservator Helge Brinch Madsen.
(Silkeborg Museum).

Sydhimmerlands Museums tekstilsamling er gennemgået og omlagt ved et beskæftigelsesarbejde efteråret 1978. Inspireret af bogen "Bevaring af gamle tekstiler" (1978) og råd fra DEn gamle By er der indkøbt en egnet reol (Porsasystem) og kartonæsker (J. Jacobsen, Århus) Genstandene er opmærket og omlagt efter "den grønne registrant". Der er ikke foretaget større konserveringsarbejder, men kun gennemført den mest nødvendige afrensning af særligt snavsede tekstiler.
(Sydhimmerlands Museum, Hobro).

Ovnplader og kakkelovne på museet er gennemgået og omordnet i løbet af sommeren 1978. Efter råd fra Den gamle By er arbejdet med pladerne indledt med en grundig afrensning. Derefter er pladerne blevet behandlet med svag fosforsyre tilsat isopropanol, jernoxyd og garvesyre. Behandlingen er afsluttet med grafitlak.
(Sydhimmerlands Museum, Hobro).

Følgende to Heerup-arbejder er netop hjemkommet efter endt konservering på Konserveringsanstalten i Århus: "Paven i Rom", 1959 og "Nat og Dag", 1944.
(Holstebro Kunstmuseum).

Sikkerhed

I forbindelse med en modernisering af museets tyverialarm er der blevet installeret brandalarm i bygningerne. Alarmen arbejder både med varme- og røgdetektorer.
(Morslands nistoriske Museum, Nykøbing M.

Bygningsmæssige forhold

I forlængelse af sidste års ombygning af Davids Samlings 3. sal, der rummer museets islamiske samlinger, er der foretaget en større omflytning og nyopstilling af museets europæiske samlinger. Således findes nu den danske afdeling i husets stueetage. Den nyåbnede 1. sal, der ikke tidligere var tilgængelig for publikum, rummer den franske samling og 2. salen som tidligere samlingen af engelske møbler og europæiske kineserier udvidet med Meissen-porcelæn og et nyindrettet rum med lak-møbler.
(Davids Samling, København).

Dansk Folkemuseum har flyttet endnu en del af sine kontorer fra Prinsens Palæ til bygningerne i Brede. Det drejer sig om tekstilsamlingens kontorer, der herefter kun fungerer fra Brede. I forbindelse med kontorerne er der indrettet studie- og undervisningslokale, og i de kommende år vil der blive indrettet et stort magasin til alle tekstilerne, der derefter også flyttets. Udstillingerne i Prinsens Palæ berøres ikke af udflytningen.
(Dansk Folkemuseum, Nationalmuseets 3. afd.)

Til fortsat restaurering af loft og vægge i riddersalen på Orlogsmuseets filial, Valdemars Slot er modtaget 40.000 kr. fra Sonning-Fonden

Ligeledes har museet fra Fonden til Fædrelandets Vel modtaget 50.000 kr. til lægning af nyt gulv
(Orlogsmuseet).

Orlogsmuseet, der siden 1957 har haft "midlertidigt til huse i Sct. Nicolai Kirkebygning, overtager i løbet af december d.å. en af Søværnet til midlertidig rådighed stillet bygning på Quinti Lynette. Bygningen, der er på ca 850 m^2, er opført om.1800 og vil rumme et udstillingsareal på ca 250 m^2.
Til dækning af flytteudgifter er der af Statens Museumsnævn bevilget et beløb på 85.000 kr., mens A.P. Møller Fonden til hjælp til indretning m.v. har ydet en donation på 25.000 kr.
(Orlogsmuseet, København).

Rosenborgsamlingens Amalienborgafdeling i Christian IX's palæ vil være lukket efter 28. november, når regentparret forlægger residensen til Amalienborg. Genåbning af udstillingsrummene påregnes først at kunne finde sted til sommersæsonen 1980, idet piloteringsarbejdet under Christian IX's palæ vil blive påbegyndt i foråret 1979.
Rosenborgsamlingen, København).

En hovedistandsættelse af den store lade ved museets frilandsafdeling er i fuld gang. Den gennemføres som beskæftigelsesarbejde med Storstrøms amtskommune som koordinator og administrator. Målet er dels af redde en værdifuld bygning (en af de store herregårdslader fra 1860'erne) dels af skaffe museet tidsvarende magasinforhold
(Lolland-Falsters Stiftsmuseum, Maribo).

Museet har af Det særlige Bygningssyn fået stillet midler til rådighed til en omlægning af taget på museets A-fredede hovedbygning.
I forbindelse med dette arbejde har man efter ældre billedmateriale på museet rekonstrueret de oprindelige storstenspiber til erstatning for to defekte skorstene fra omkr.1900.
Arbejdet står overfor sin afslutning.
(Møns Museum, Stege).

Museet har haft besøg af håndværkere, der har frisket op på det efterhånden noget medtagne loft og væggene i den museumshistoriske udstilling. Der er desuden blevet indlagt lys i alle magasinrum i afdelingen på Jens Winthersvej, hvor loftsmagasinet for tiden er under ordning.
(Langelands Museum, Rudkøbing).

De magasinrum på ialt 77 m^2, som museet for et par år siden fik indrettet på loftet i Tommerup præstegårds sydfløj, bliver i den kommende tid udvidet med et tilsvarende antal m^2, således at museet vil komme til at råde over ca 154 m^2 magasinplads foruden de "grovmagasiner", der er placeret andetsteds.
(Odense Bys Museer, Den fynske Landsby).

Skamby-Torup-gården. I slutningen af august måned blev der holdt rejsegilde på gården fra Skamby-Torup. Arbejdet med genrejsningen af det firelængede gårdanlæg er siden fortsat planmæssigt og er nu så vidt, at tagdækningen kan påbegyndes.
(Odense Bys Museer, Den fynske Landsby).

Silkeborg Kunstmuseum har påbegyndt projekteringen af et nyt museumsbyggeri efter at man i august 1978 har godkendt et oplæg hertil i museets bestyrelse. Arbejdet med en programskitse er overdraget Dansk Arkitekt og Ingeniørkontor, Silkeborg. Programskitsen skal være klar ved årets udgang og danne grundlag for den videre projektering.
Silkeborg Byråd har bevilget ialt ca 4,5 mio. kr. til det nye byggeri, der planlægges med henblik på opførelse i 1980.
(Silkeborg Kunstmuseum).

Spillemands-, jagt- og skovbrugsmuseet har været heldig at kunne leje et nedlagt skovløbersted af Buderupholm Statsskovdistrikt. Bygningerne som var meget forfaldne, bliver nu istandsat med økonomisk hjælp fra Statsskovstyrelsen, samt arbejdsmæssig hjælp fra Ålborg kommunale Ungdomscenter.
Museet vil brug bygningerne til en udvidelse af skovbrugsafdelingen samt funktionærbolig.
Der vil blive direkte adgang til museumsbygningen fra Den jyske Skovhave.
Sideløbende med restaureringen laves et opsøgende arbejde for at klarlægge historien bag Sdr. Lejehus og Hellum Tved, hvor ejendommen er beliggende. Det er museets håb at dette indsamlingsarbejde vil resultere i en eller flere publikationer om projektet.
Til den nye museumsbygning samt skovbrugsafdelingen i almindelighed efterlyses redskaber, håndredskaber såvel som tunge ting, vogne, slæder o.s.v. - desuden billeder af skovens folk og forskellige arbejdssituationer vil have stor interesse, dog fortrinsvis fra det Jordjyske område
(Spillemands-, jagt- og skovbrugsmuseet, Rebild).

Istandsættelse af museets vognmagasin i Christiansdal er afsluttet. Der er opsat lys og indrettet værkstedsrum med varme.
Oprydning, konservering og istandsættelse af museets frilandsafdeling er ligeledes afsluttet, således at den store bullade fra Øsby fremover udelukkende anvendes til landbrugsredskaber.
Endvidere har museet anskaffet og opstillet 104 lb m pallereoler. Større museumsgenstande "stables" her ved hjælp af en speciel løftevogn.
(Haderslev Museum).

I januar og februar måned 1979 vil museets tekstilsamling og samlingen af hårarbejder blive nyindrettet. Tekstilafdelingen vil blive indrettet i de værelser, der indtil 1.5. 1978 rummede museets samlinger fra besættelsesårene, der nu er flyttet til en af de tidligere staldbygninger. Hårarbejdsafdelingen vil blive indrettet i nuværende tekstilafdeling. Nye specialtegnede montrer efter Standexsystemet vil blive anvendt i de to nyindrettede afdelinger.
(Bangsbomuseet, Frederikshavn).

I forbindelse med den netop afsluttede restaurering af bygningerne blev der afsat et areal til værksted. I løbet af efteråret er der installeret udsugning, anlæg til elektrolyse m.v. således at museet nu er i stand til forsvarligt at varetage elementære konserveringsopgaver.
(Sæby Museum).

Registrering

Museet har siden maj haft 3 ungdomsarbejdsledige beskæftiget. Der er påbegyndt en fotoregistrering af museets samlinger samt en registrering og ordning af museets omfangsrige samlinger af glaspladenegativsamlinger fra diverse amatører og fotografer.
(Møns Museum, Stege).

Administrative forhold

Efter vedtægtsændring har den nye bestyrelse, der består af fire medlemmer udpeget af Randers kommune og tre medlemmer udpeget af Randers kunstforening, konstitueret sig med socialrådgiver Knud Hølund som formand og pianoforhandler Gunnar Christensen som næstformand.
(Randers Kunstmuseum).

Til undersøgelser har museet indkøbt en spolebåndoptager af mærket Uher, Report IC.
(Langelands Museum, Rudkøbing).

Det er en lettelse for Haderslev museums administration at have "arvet" en af Sønderjyllands amtsgårds poststempelmaskiner. Stempelstedet blev udnyttet til en reklame for museet
(Haderslev Museum).

Besøgstal, åbningstider m.v.

Besøgstal 1.10.1977 - 30.9.1978: 240.283
(Frederiksborg Museet, Hillerød).

Pr. 1.11. er museet gået over til vintertid, d.v.s. at der holdes åbent kl. 13-16 undtagen mandag, mens der tirsdag aften tillige er åbent fra kl. 19 til 21.
(Københavns Bymuseum).

Fra og med 1978 er museet åbent hele året. Herefter vil åbningstiderne indtil videre være: 1.5.-31.10.: daglig 10-17.
1.11.- 30.4.: lørdage, søn-og helligdage 11-16 (dog lukket 24., 25. og 31. december) Foreningen, selskaber, skoler m.v. kan dog mod forudbestilling få adgang også på hverdage.
(Dansk Landbrugsmuseum, Gl. Estrup, Auning).

MEDDELELSER FRA DANMARKS MUSEER

78. 6-1

Forretningsorden for Statens Museumsnævn.

1. Statens Museumsnævn er oprettet med sammensætning og funktionsperiode i henhold til § 7 i lov nr. 3o4 af 1o. juni 1976 om statstilskud m.v. til museer til varetagelse af de opgaver, der er tillagt nævnet i denne lov. Nævnets daglige arbejde udføres af et sekretariat.

2. Nævnet vælger blandt medlemmerne en formand og en næstformand, jfr. lovens § 7, stk. 3.

3. Indkaldelse til møde i det samlede nævn sker på formandens foranledning eller på begæring af 4 af de øvrige nævnsmedlemmer. Nævnet afholder mindst 4 møder årligt. Formanden fastsætter dagsordenen, der udsendes senest 1 uge forinden mødets afholdelse.

4. Nævnet er beslutningsdygtigt, når formanden, eller i dennes fravær næstformanden, og mindst 8 andre medlemmer er tilstede. Beslutninger træffes ved almindelig stemmeflerhed. I tilfælde af stemmelighed er formandens, eller i dennes fravær næstformandens, stemme udslaggivende.

5. Sager vedrørende grønlandske museumsforhold henlægges i videst muligt omfang til møder, hvori en repræsentant for det grønlandske museumsråd kan deltage; jfr. anordning vedrørende museumslovens ikraftsættelse for Grønland, nr. 3.

6. Nævnet kan nedsætte såvel faste underudvalg til forberedende behandling af bestemte sagsområder som midlertidige arbejdsudvalg til behandling af konkrete opgaver.
Nævnet kan beslutte, at udvalgene kan tiltrædes af ikke-nævnsmedlemmer.

7. Nævnet kan bemyndige de i pkt. 6 nævnte udvalg til i et nærmere afgrænset omfang at træffe afgørelser, ligesom formanden eller næstformanden i hastesager kan træffe en afgørelse, der forelæg-

ges på det efterfølgende møde i nævnet. Nævnet kan dog kun give sådan decisionsbemyndigelse til de udvalg, der udelukkende består af nævnsmedlemmer.

8. Suppleanterne for de af henholdsvis Amtsrådsforeningen og Kommunernes Landsforening udpegede medlemmer kan umiddelbart give møde i disses sted også ved enkeltstående forfald. Ligeledes kan en embedsmand fra de pågældende foreninger i tilfælde af, at såvel foreningens medlem som suppleanten har fået forfald, deltage i nævnsmøder som observatør. Suppleanterne for de øvrige medlemmer indkaldes kun ved længerevarende forfald efter pågældende nævnsmedlems beslutning.

9. Dagsordener og mødereferater for såvel møder i det samlede nævn som i udvalgene tilsendes samtlige nævnsmedlemmer.

10. Nævnet udarbejder årligt en beretning om sin virksomhed.

Ministeriet for kulturelle anliggender, den 19.juli 1978.

Niels Matthiasen

E. Thrane

Rådighedssummen
Rejsetilskud

Nævnet har drøftet brugen af rådighedssummen (museumslovens § 5) til rejser og er nået frem til følgende.

Man finder generelt, at rådighedssummen kun i et meget begrænset omfang bør belastes af rejsetilskud, men i en række tilfælde vil man dog finde det rimeligt og naturligt at anbefale Kulturministeriet, at der ydes tilskud til rejser.

Det gælder således ved lejligheder, hvor Nævnet finder, at Danmark af den ene eller anden grund bør repræsenteres i en museal sammenhæng.

Endvidere er der det fællesmuseale aspekt, eller det museologiske. Det kan være museologien selv, hvis udvikling det er væsentligt, at vi opretholder kontakten med - eller det kan være inden for konservering eller formidling.

For ikke at Nævnet nu med disse to sidste ord straks skal overstrømmes med ansøgninger, skal det hastigt tilføjes, at man har opstillet en væsentlig begrænsning: Det skal nok være fællesmusealt, men samtidig så begrænset eller snævert, at det ikke dyrkes alment.

Hvilket leder over i det sidste synspunkt, som kan være implicit forbundet hermed, nemlig at der kan ydes tilskud til rejser, der har til formål, inden for det fællesmuseale, at indhente ny viden eller nye metodikker, der derved kan og skal stilles til rådighed for hele museumsverdenen. Det er altså ikke nok, at man gerne vil deltage i en almen formidlings- eller konserveringskongres f.eks. Man må være kontaktperson til en særlig del af den store verden eller kunne overtyde om, at man kan sikre hjembringelsen af frugtbar specialviden. Derfor vil det også være et vilkår, at man melder tilbage med en rapport eller beretning, som Nævnet evt. vil kunne publicere, f.eks. i Museumsmagasinet.

Endelig har Nævnet opstillet den klausul, at man forbeholder sig i givet fald selv at kunne vælge, hvem man blandt flere ansøgere måtte ønske at udsende; evt. kan man direkte anmode en person om at deltage i et arrangement, som ingen har søgt tilskud til deltagelse i, men hvor man måtte finde, at landet bør være repræsenteret. Og man har vedtaget, at ansøgninger, hvor der overhovedet er mulighed for det, skal fremsendes gennem pågældende forening, f. eks. Dansk ICOM/Museologisk Forening, for at blive behandlet.

Det er Nævnets håb, at disse synspunk-

ter vil vise sig anvendelige i praksis ved Nævnets administration af rådighedssummen. Men er man ikke enig i synspunkterne, er man naturligvis velkommen til i en ansøgning at prøve at argumentere imod dem, ligesom man naturligvis i alle tilfælde må give en uddybet begrundelse og redegørelse for en ansøgning også inden for, hvad der omfattes af disse synspunkter på rejsetilskud af rådighedssummen.

Morten Lundbæk

MEDDELELSER FRA DANMARKS MUSEER

78. 6-5

Oktober 1978

MUSEUMSRÅDENES FORMÆND OG SEKRETÆRER

Københavns og Frederiksberg kommuner	formand :	Direktør Flemming Johansen Ny Carlsberg Glyptotek Dantes Plads 1556 København V. tlf. 01-12 10 65
	sekretær:	Lektor Anne Fox-Maule Botanisk Museum Gothersgade 130 1123 København K. tlf. 01-11 17 44
Københavns amt	formand/ sekretær:	Museumsinspektør Nina Fabricius Søllerød Kommunes Museum Mothsgården Søllerødvej 25 2840 Holte. tlf. 02-80 20 46
Frederiksborg amt	formand :	Økonomidirektør Børge Hansen Louisiana Gl. Strandvej 13 3050 Humlebæk tlf. 03-19 07 19
	sekretær:	Museumsinspektør Aase Faye Helsingør Bymuseum Karmeliterhuset Hestemøllestræde 3000 Helsingør. tlf. 03-21 00 98
Roskilde amt	formand :	Museumsinspektør Helge Nielsen Køge Museum, Nørregade 4, 4600 Køge tlf. 03-65 02 62
	sekretariat:	Roskilde Amtskommunes Undervisnings- og Kulturforvaltning v/forvaltningschef Jørgen Birkegård Jensen Køgevej 80, 4000 Roskilde tlf. 03-35 03 35
Vestsjællands amt	formand :	Museumsinspektør J.L. Østergaard Christens Holbæk Museum Klosterstræde 14-16 4300 Holbæk. tlf. 03-43 23 53
	sekretær:	Museumsinspektør Ole Strandgaard Odsherreds Museum Høvevej 57 Høve, 4550 Asnæs tlf. 03-45 11 70
Storstrøms amt	formand/ sekretær:	Museumsinspektør Else-Marie Boyhus Lolland-Falsters Stiftsmuseum Museumsgade 1 4930 Maribo. tlf. 03-88 11 01
Bornholms amt	formand :	Borgmester P. Holm-Jensen Åsen 29 3730 Nexø tlf. 03-99 28 28
	sekretær:	Museumsinspektør Henrik Vensild Bornholms Museum Sankt Mortens Gade 29 3700 Rønne tlf. 03-95 07 35

Fyns amt	formand :	Konsulent Aage Lauritsen, Ulbølle 5762 Vester Skerninge.
	sekretær:	Museumsdirektør Niels Oxenvad Odense Bys Museer Jernbanegade 13 5000 Odense. tlf. 09-12 05 74
Sønderjyllands amt	formand :	Amtsborgmester Erik Jessen Storegade 19 6200 Åbenrå tlf. 04-62 50 50
	sekretær:	Amtsrådets Undervisnings- og Kulturforvaltning, Amtsgården, Flensborgvej 130 6200 Aabenraa. tlf. 04-63 50 50
Ribe amt	formand :	Niels hr. Madsen Møllegårdsvej 6 6862 Tistrup tlf. 05-29 93 79
	sekretær:	Museumsinspektør Aino Kann Rasmussen Esbjerg Museum Finsensgade 1 6700 Esbjerg tlf. 05-12 73 24
Vejle amt	formand/ sekretær:	Museumsinspektør Poul Dedenroth-Schou Museet på Koldinghus Postboks 91 6000 Kolding tlf. 05-52 25 02
Ringkøbing amt	formand	Museumsdirektør Ulla Thyrring Herning Museum Museumsgade 1 7400 Herning tlf. 07-12 32 66
	sekretær :	Museumsinspektør Ellen Damgaard, Lemvig Museum, "Vesterhus" Vestergade 44, 7620 Lemvig tlf. 07-82 00 25
Århus amt	formand :	Skoledirektør Vald. Smed, Holsteinsgade 43, 8300 Odder
	sekretær:	Amtsskoledirektør Herluf Rasmussen Undervisnings- og Kulturforvaltningen Århus Amtskommune Lyseng Alle 1, 8270 Højbjerg
Viborg amt	formand/ sekretær:	Museumsinspektør Jens Ole Lefevre Skive Museum Havnevej, 7800 Skive tlf. 07-52 10 93

Nordjyllands amt

formand : Museumsdirektør Torben Witt
Aalborg historiske Museum
Postbox 805
9100 Ålborg tlf. 08-12 45 22

sekretær: Museumsinspektør Lars Holst
Sæby Museum
Konsul Ørums Gård
9300 Sæby tlf. 08-46 13 01

STATENS MUSEUMSNÆVN

Udpeget af Nationalmuseet:
Overinspektør, dr.phil. Mogens Ørsnes
suppleant, overinspektør, mag.art. Harald Langberg
Overinspektør, dr.phil. Holger Rasmussen
suppleant, ledende konservator Ole Alkærsig

Udpeget af Statens Museum for Kunst:
Overinspektør, mag.art. Bente Skovgaard
suppleant, overinspektør, mag.art. Erik Fischer

Udpeget af de naturvidenskabelige museer:
Lektor, mag.scient. Tove Hatting
suppleant, lektor, cand.mag. Bent Jørgensen

Udpeget af Kommunernes Landsforening:
Borgmester Arne Haugaard-Hansen, Solrød
suppleant, borgmester Ove Thelin, Helsingør

Udpeget af Amtsrådsforeningen i Danmark:
Amtsrådsmedlem Emmy Rasmussen, Mollerup
suppleant, amtsrådsmedlem Gerda Janson

Udpeget af Miljøministeren:
Direktør Viggo Nielsen
suppleant, kst. overantikvar Johs. Hertz

Udpeget af amtsmuseumsrådene og museumsrådet for København og Frederiksberg, jfr. museumslovens §§ 9 og 10:

1) de kulturhistoriske museer:
Museumsinspektør Else-Marie Boyhus
Lolland-Falsters Stiftsmuseum,
Museumsinspektør Nina Fabricius, Søllerød Kommunes Museum,
Museumsinspektør Palle Friis, Vendsyssel historiske Museum
Ingeniør Søren Gregersen, Odsherreds Museum,
Amtsrådsmedlem Helga Hørlück, Vejen
Museumsinspektør Hans Jeppesen, Limfjordsmuseet, Løgstør,
suppleant, museumsinspektør Bodil Busk Lauersen, Den Antikvariske Samling, Ribe

2) kunstmuseer:
Museumsdirektør, mag.art. Kristian Jakobsen, Aarhus Kunstmuseum,
Museumsdirektør Flemming Johansen, Ny Carlsberg Glyptotek
suppleant, advokat Torben Permin, Esbjerg

Udpeget af Ministeren for kulturelle anliggender:
Folketingsmedlem Mette Madsen
suppleant, lektor, dr.phil. Vagn Skovgaard-Petersen

Sekretariatet:
Statens Museumsnævn
Nybrogade 2
1203 København K.
Tlf. 01 - 13 93 01

Sekretariatets faste personale:
Museumskonsulenterne
Lise Funder, mag.art. kunsthistorie
Morten Lundbæk, mag.art., etnologi
Marianne Saabye, mag.art. kunsthistorie
Olfert Voss, mag.art., arkæologi

Forkontor:
Ebba Bengaard Petersen, assistent

Museumsrådet for Viborg amt har holdt møde på Ørslev Kloster d. 2. oktober. Rådet konstituerede sig med Jens Ole Lefevre som formand, Jørgen Miltersen, Thisted som næstformand og Marianne Bro-Jørgensen som kasserer. Sekretariatet følger formanden og findes nu på Skive Museum. De tre bestyrelsesmedlemmer udgør rådets forretningsudvalg.

På mødet blev nedsat et udvalg, der skal udarbejde vedtægter for rådets arbejde, og derudover drøftede man ansøgninger til rådighedssummer i stat og amtskommune. Thisted museum har modtaget 25.000 kr. fra Statens Museumsnævn til udgravning af koggen i Kollerup. Til den topografiske registrering af billeder fra Viborg amt har rådet modtaget 40.000 kr. fra amtet og 39.000 fra Staten. Thisted museum har yderligere fra amtet modtaget 25.000 kr. til en midlertidig sikring af koggen. Konserveringsanstalten i Skive har modtaget 15.000 kr. til udbygning af frysetørringsanlægget og Fur museum har fået 25.000 kr. til færdiggørelse af undervisningsmateriale.

Blandt de øvrige sager kan nævnes en drøftelse af Fur museums fremtid, efter Magne Breiners tilbagetræden 1980, Glomstrup samlingen og dens aktiviteter, en fælles museumsbrochure og en beskæftigelsessag, der bl.a. skulle omfatte en amtsansat arkæolog til registrering af truede oldtidsminder.

Næste møde blev aftalt til 21. februar 1979 på Skive Museum.

(Museumsrådet for Viborg amt).

Døde

Carl Vindberg døde den 6. oktober, kort efter sin 91 års fødselsdag. Dermed mistede museet sin mest trofaste meddeler og medarbejder, der indtil denne sommer med skovl og graveske har deltaget i udgravningsarbejdet.
Bedst kendt er Vindberg vel som finder af Tustrup-megalitanlæggene, men mange er de fund i museets samlinger, der skyldes hans skarpe iagttagelsesevne.
I hans sidste måneder lykkedes det at få hans privatsamling overført til et godt rum i Vivild skole, hvor Rougsø lokalhistoriske arkiv også har til huse. Det var en stor glæde for Vindberg at vide sin samling i gode hænder i det landskab hvor den er samlet. Museets indsats ved opstillingen i Vivild indskrænker sig til en serie fotos af Vindberg i aktion og en aftale om fortsat tilsyn og konservering.
(Kulturhistorisk Museum, Randers).

Fødselsdage

Direktøren for Statens Museum for Kunst, Jørn Rubow, fyldte 13. november 70 år.

Møder, rejser m.v.

Bibliotekar Eva Steinaa har i sin egenskab af præsident for SIBMAS deltaget i denne organisations 13. internationale kongres i Barcelona fra 18-23. september.
(Kunstindustrimuseet, København).

Museumsinspektør Jørgen Steen Jensen har været på studierejse til møntkabinetterne i Stockholm og Oslo den 23.-28. oktober for at studere et hallandsk møntfund fra midten af 1100-tallet.
(Den Kgl. Mønt- og Medaillesamling, Nationalmuseet, København).

Jørgen Vinther deltog i dagene 17-24. september i IIC's syvende internationale kongres i Oxford, England. Emnet for kongressen var: "Konservering af træ i malerier og skulpturer".
(Nationalmuseets Farvekonservering, Brede).

Museumspædagog Hanne Lopdrup har deltaget i en arbejdskonference "Børn og museer" 23.10.-25.10. på Solhavegård i Espergærde.
(Frederiksborgmuseet, Hillerød).

Møbelrestaurator Peder Moos deltog 16-18. november i fagligt orienteringsmøde på Vingstedcentret
(Frederiksborgmuseet, Hillerød).

Museumsdirektør, dr.phil. A. Holm Joensen foretog 7.-19. september en rejse til den Estniske og den Lettiske Sovjetrepublik, udsendt af Landbrugsministeriet med henblik på udbygning af forsknings- og conservation samarbejde mellem Danmark og Sovjetunionen, specielt den Estniske og den Lettiske Sovjetrepublik.
Museumsinspektør, cand.scient Henning Petersen deltog i dagene 14-16. september 1978 i "Round Table on Apterygoter" i Siena. På hjemrejsen besøgtes Institut für Zoologie der Universität Innsbruck.
(Naturhistorisk Museum, Århus).

Eli Andersen har deltaget i en klimakonference som fandt sted på ICCROM 7.-10. november i Rom.
(Viborg Amts Konserveringsanstalt).

Museumsdirektør Munthe Morgenstierne har i dagene 20.-30. september deltaget i International Committee of Maritime Museums (ICMM) kongres i Mystic Seaport, U.S.A.
(Orlogsmuseet, København).

Ansættelser, afskedigelser, orlov

Museumsbetjent Elo Bergh er pr. 15.7. ansat som vagtmester.
(Davids Samling, København).

Underassistent Marianne Larsen er pr. 1.10. ansat som museumssekretær.
Konservatorassistent Erik Marxsen er pr. 1.10. ansat på museet.
(Københavns Bymuseum).

Cand.phil. Jørgen Hein er antaget som midlertidig assistent ved Amalienborgafdelingen fra 1. september
Anne Dyhr fratrådte 15. september som assistent med tjeneste ved Amalienborgafdelingen på grund af flytning til udlandet.
Civilværnepligtig Kim Haahr tiltrådte tjeneste ved samlingen den 21. september.
(Rosenborgsamlingen, København).

Efter at Jørn Rubow er fratrådt som direktør med udgangen af november 1978, er overinspektør ved Den kgl. maleri- og skulptursamling, mag. art. Bente Skovgaard blevet konstitueret i stillingen pr. 1. december i indtil 3 måneder.
(Statens Museum for Kunst, København).

Konservator Mette Bjarnhof har pr. 1.10. fået fast ansættelse.
Museumsinspektør, mag.art. Jan Würtz Frandsen har pr. 1.7. fået fast ansættelse i Kobberstiksamlingen.
(Statens Museum for Kunst, København).

Assistent Inger-Margrethe Lindegaard er pr. 30.11. fratrådt sin stilling ved Frederiksborgmuseet efter eget ønske.
(Frederiksborgmuseet, Hillerød).

Museumslektor, cand.mag. Niels A. Christiansen fratræder på grund af alder sit deltidsembede som museumslektor ved Holbæk Museum pr. 31.12. Miels A. Christiansen vil efter sin fratræden blive tilknyttet museet som konsulent.
(Holbæk Museum).

Cand.mag. Palle Birk-Hansen er pr. 1.10. tiltrådt som museumsinspektør og daglig leder ved Næstved Museum.
Den hidtidige museumsinspektør, cand.mag. F. Michelsen fortsætter sit virke på museet dels som konsulent for den nye inspektør, dels som leder af indretningen af Kählermuseet i Boderne.
(Næstved Museum).

Langelands Museum har pr. 15.9. ansat Knud Dyhre-Petersen som konservatormedhjælper.
(Langelands Museum, Rudkøbing).

Pr. 1.11. er cand.scient Peter Gjelstrup ansat som museumsinspektør med entomologi som fagområde.
(Naturhistorisk Museum, Århus).

Museumsinspektør, mag.art. Jørgen Otto Hansen har orlov i perioden 1.10.78 til 31.12.78. Han afløses i denne periode af mag.art. Elisabeth Delin Hansen.
(Nordjyllands Kunstmuseum, Ålborg).

Ledige stillinger

Ved Langelands Museums konserveringsafdeling vil under forbehold af fornøden bevilling fra Fyns amt pr. 15.1.1979 være en stilling som konservatorassistent at besætte.
Stillingen vil indebære beskæftigelse med kulturhistorisk genstandsmateriale i bredeste forstand, men med mulighed for oplæring indenfor specialområder som farve- og papirkonservering. Løn efter kvalifikationer (lønramme 13-17).
Nærmere oplysninger ved henvendelse til Langelands Museum, 5900 Rudkøbing. Tlf. o9- 511347.